

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL

PROBLEMÁTICA DOS INCENDIOS **FORESTAIS NA PROVINCIA DA CORUÑA**

Incendio en Pocomaco. Coruña. 2005.

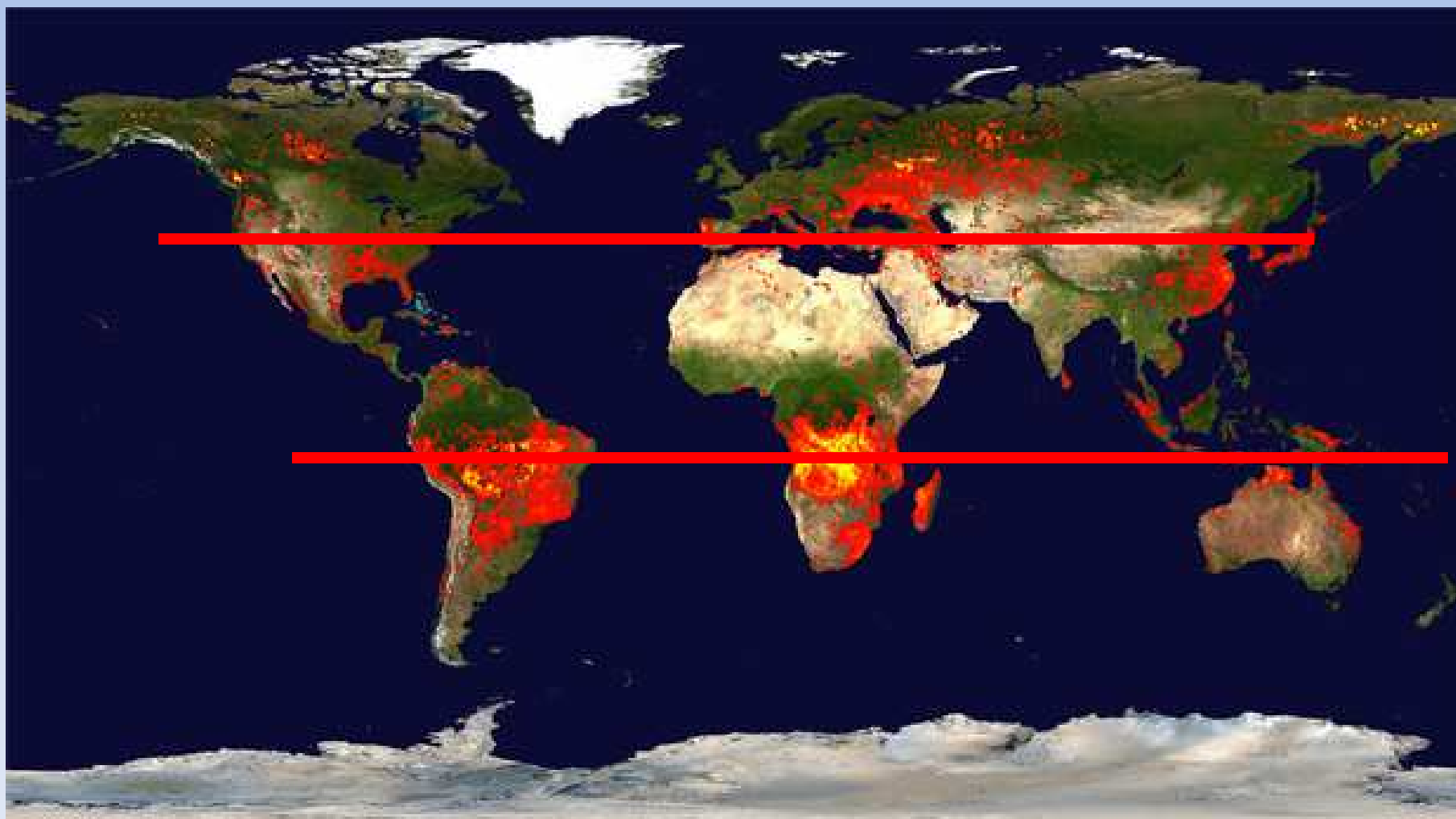
Servizo de Prevención e Defensa contra os Incendios Forestais

I.- SITUACIÓN ACTUAL.

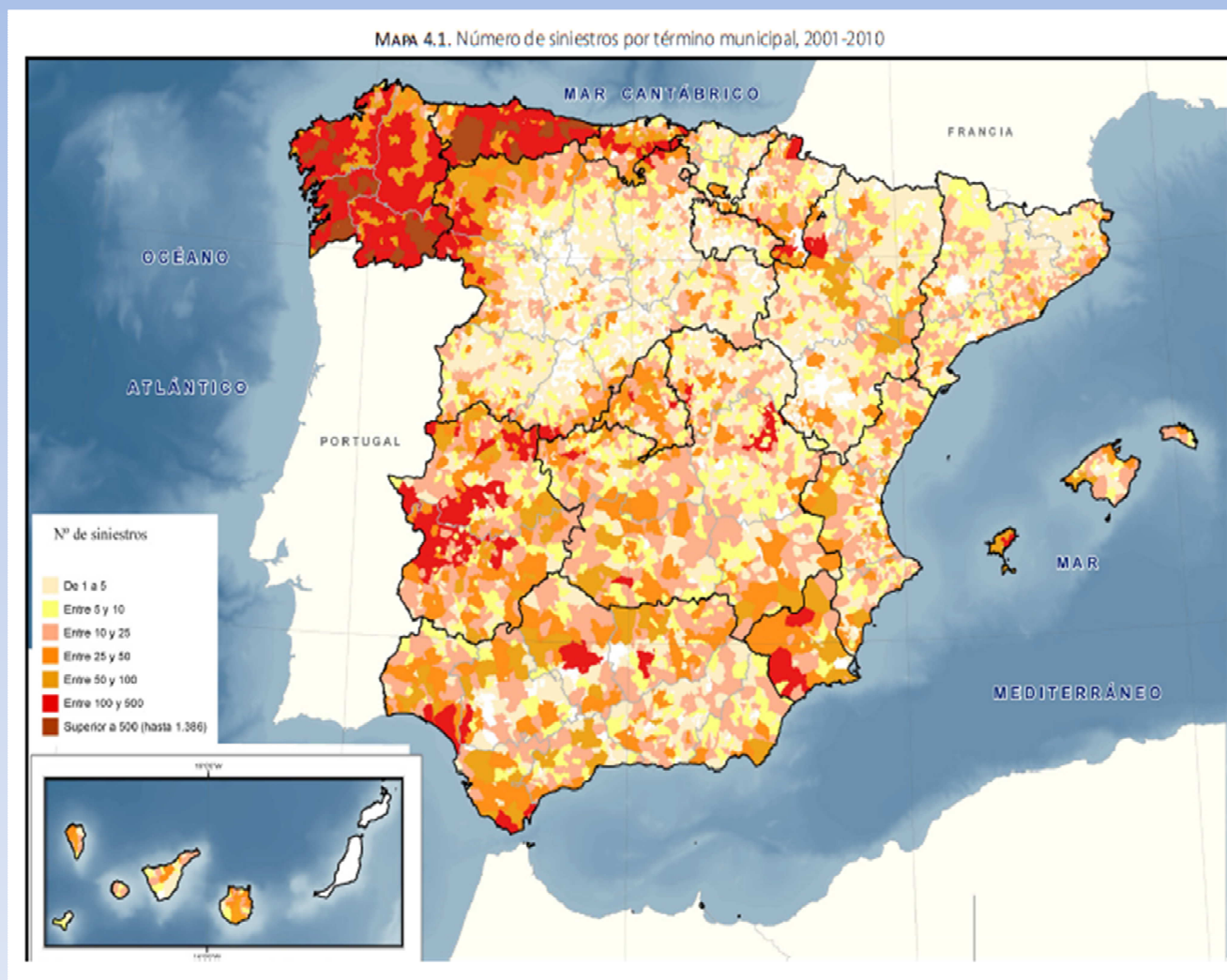

Incendio en Piñor. Santiago de compostela. 2015.

- A provincia da Coruña está moi afectada pola incidencia dos incendios forestais.

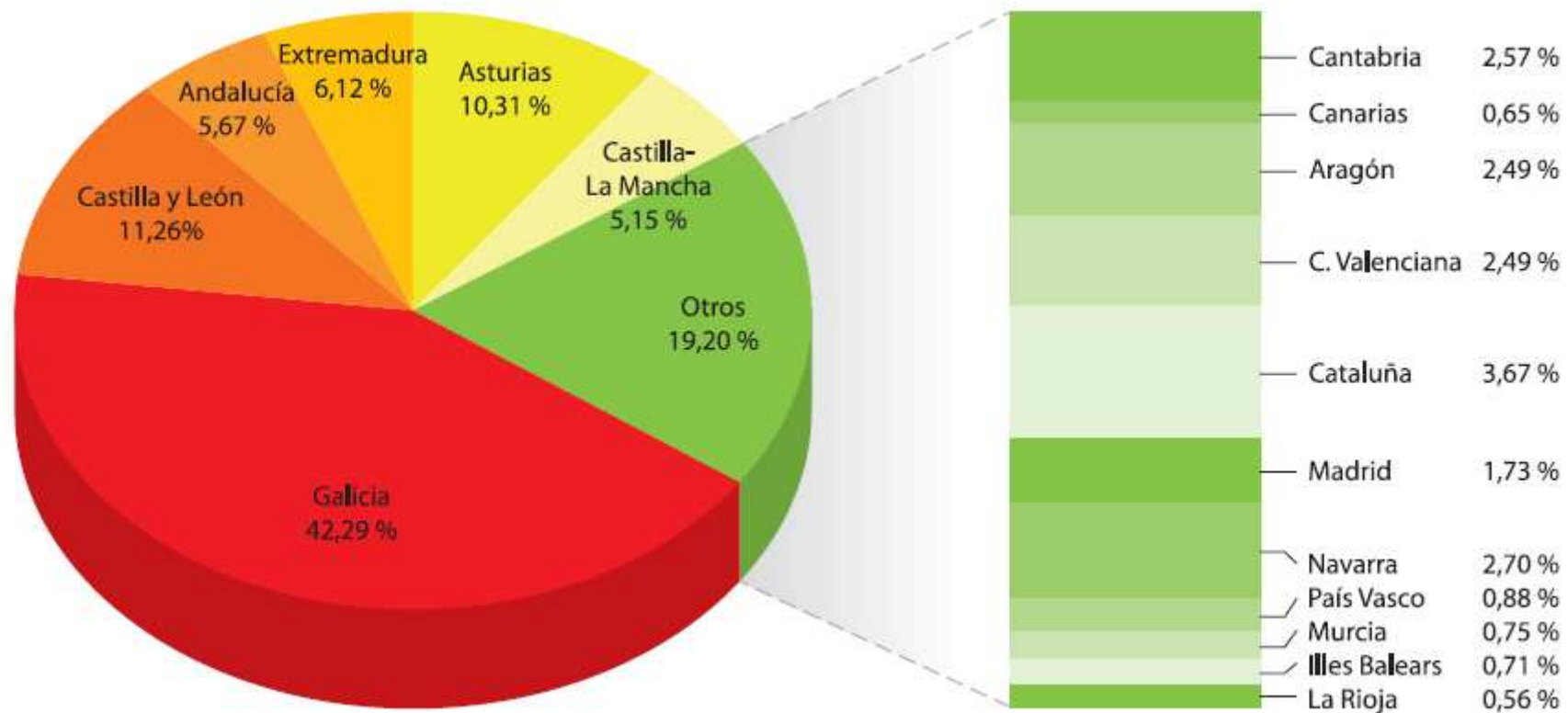
- A provincia da Coruña está moi afectada pola incidencia dos incendios forestais.

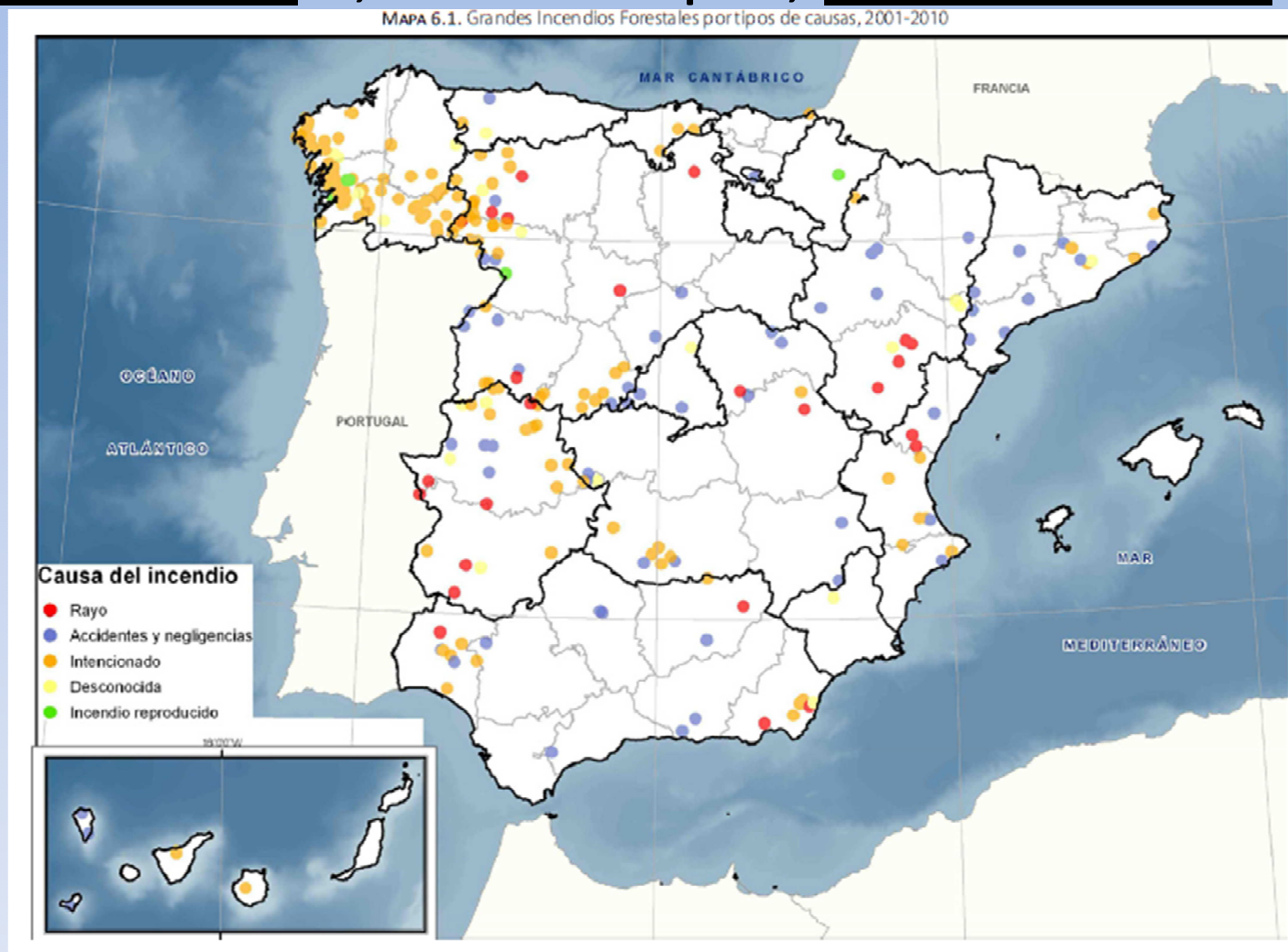

- Vivimos nunha rexión (os países que bordean o Mediterráneo) moi afectada polos incendios forestais.
- Nesta rexión, España destaca: é un dos países con máis incidencia deste grave problema.
- Dentro dun país moi afectado polos incendios forestais, Galicia soporta o 42% dos lumes e o 30 % da superficie arborada ardida no estado, con so un 6% da superficie do Estado. Período 2001-2011.
- Expresado douto modo: a probabilidade de que unha hectárea de monte galego arda é máis de 10 veces superior ao que sucede no resto do estado.

- No decenio 2001-2011 Galicia tivo máis incendios que a suma dos lumes de outras 14 Comunidades Autónomas xuntas.

- Tamén en Galicia acumúlanse os grandes incendios e, case sempre, intencionados.

- A afectación na provincia da Coruña, tomando os datos medios dos últimos 29 anos é a seguinte:
  - 1.720 incendios cada ano.
  - 6.619 Ha afectadas.
    - 3.195 Ha Arboladas.
    - 3.425 Ha Rasas.
- É unha provincia moi afectada polos incendios: no decenio 2001-2010 houbo máis lumes na suma de Santa Comba, Boiro y Ribeira que en toda A Rioxá, Murcia, Canarias, Illas Baleares, País Vasco ou Madrid.

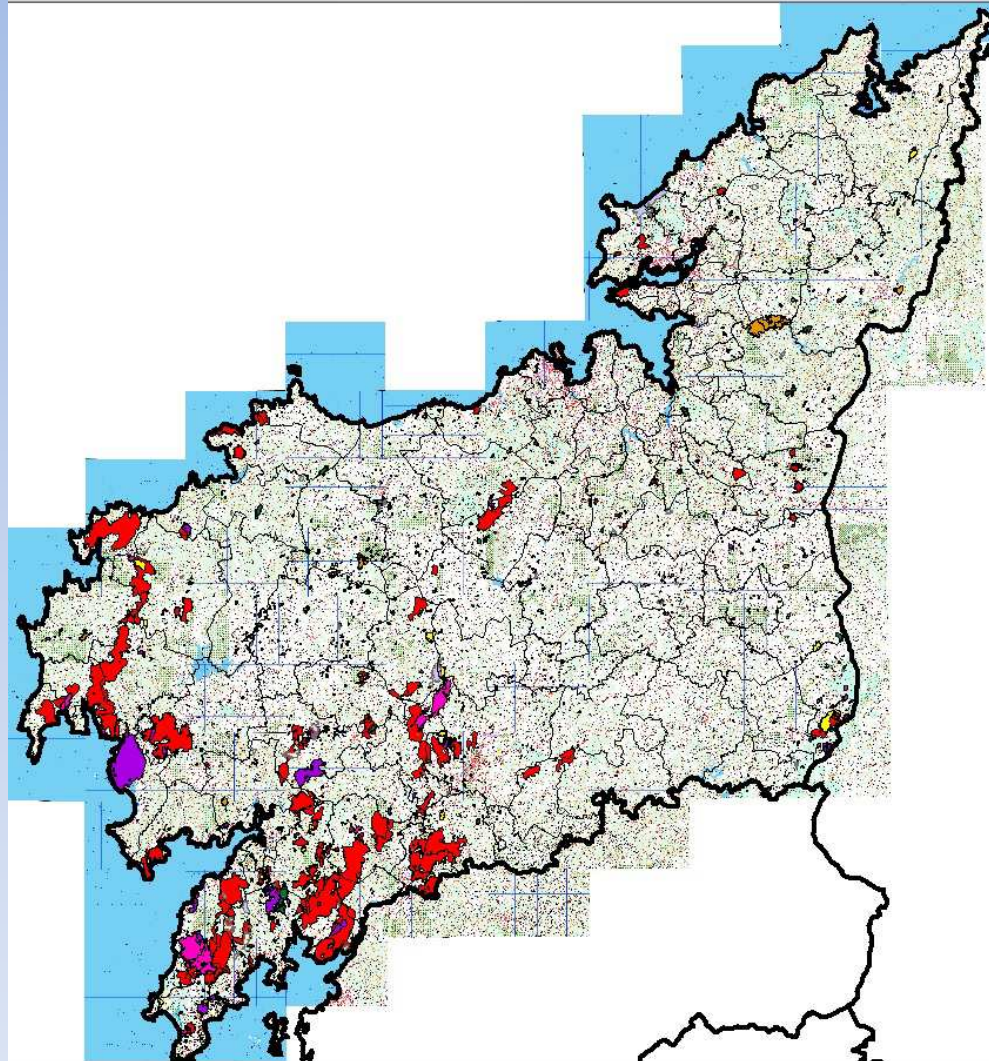

- Calquera destes tres concellos por separado tivo máis lumes que calquera das seguintes provincias:

- Alava.
- Guipuzcoa.
- Vizcaia.
- Cádiz.
- Córdoba.
- Jaén.
- Málaga.
- Castellón.
- Teruel.
- Cuidad Real.
- Las Palmas.
- Santa Cruz de Tenerife.
- Palencia.
- Segovia.
- Soria.
- Valladolid.

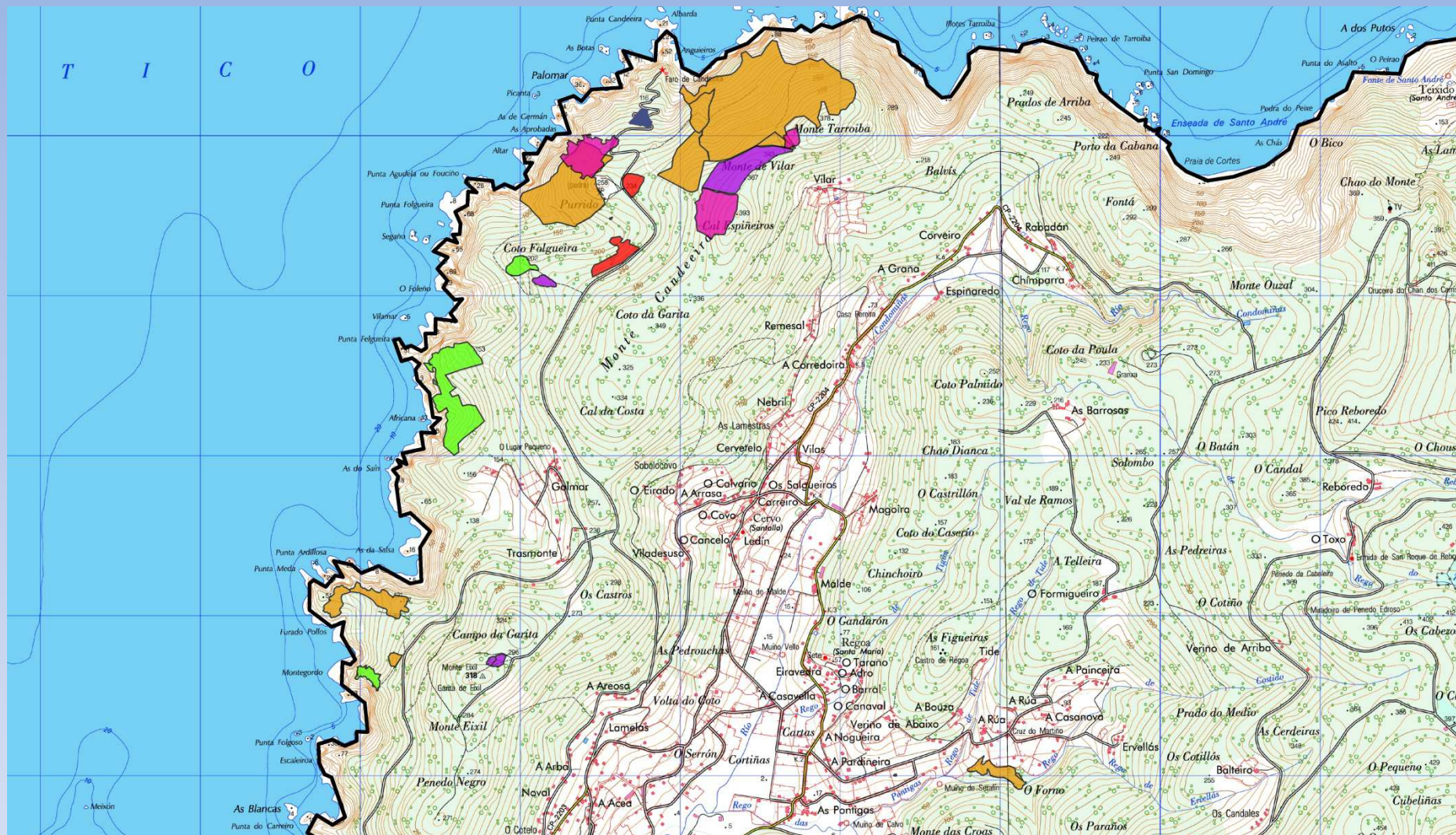
Onde arde na provincia?

Vemos un planos dos lumes dende o 2006 ata hoxe.

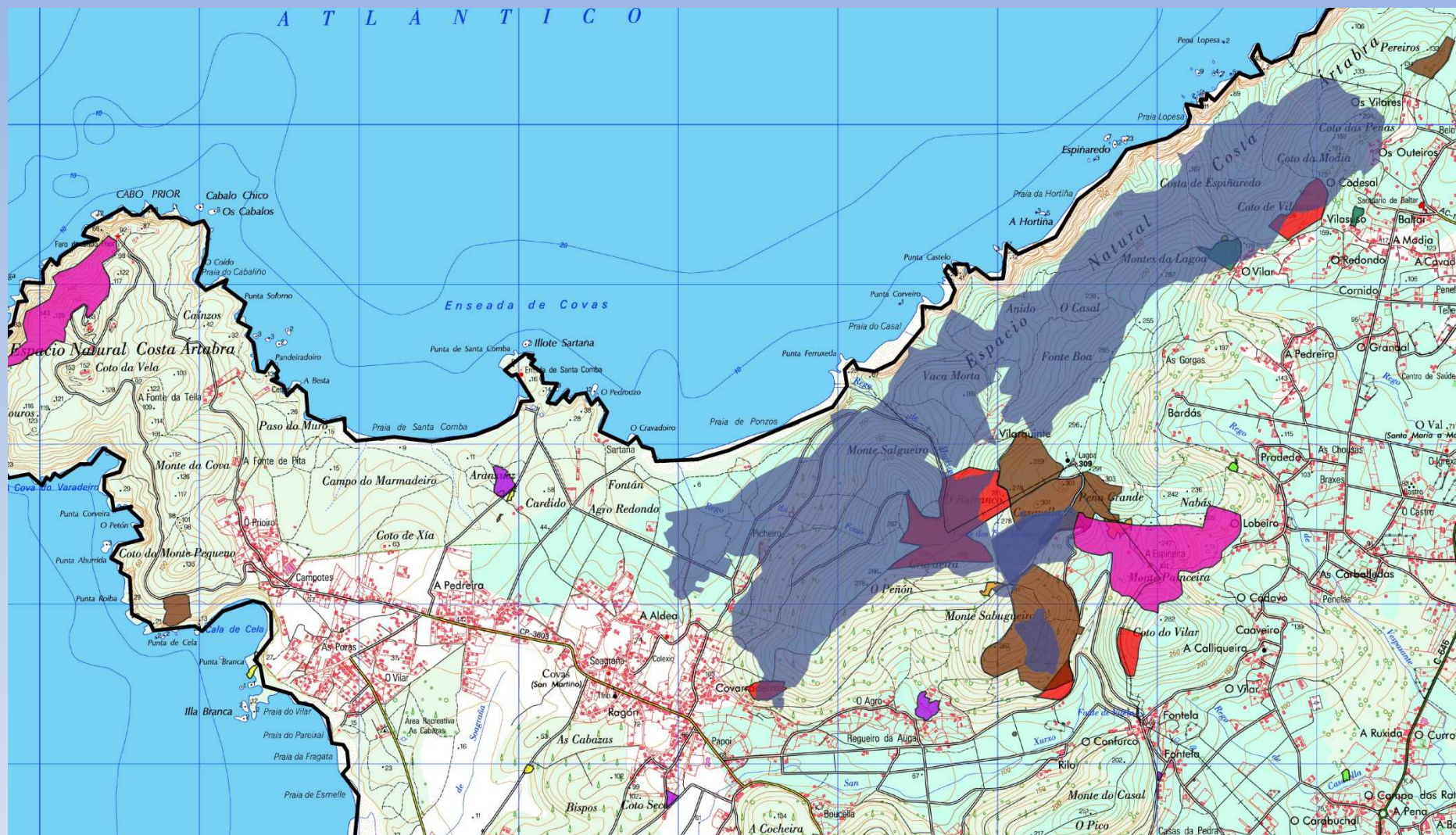
O vemos en detalle nos planos seguintes.

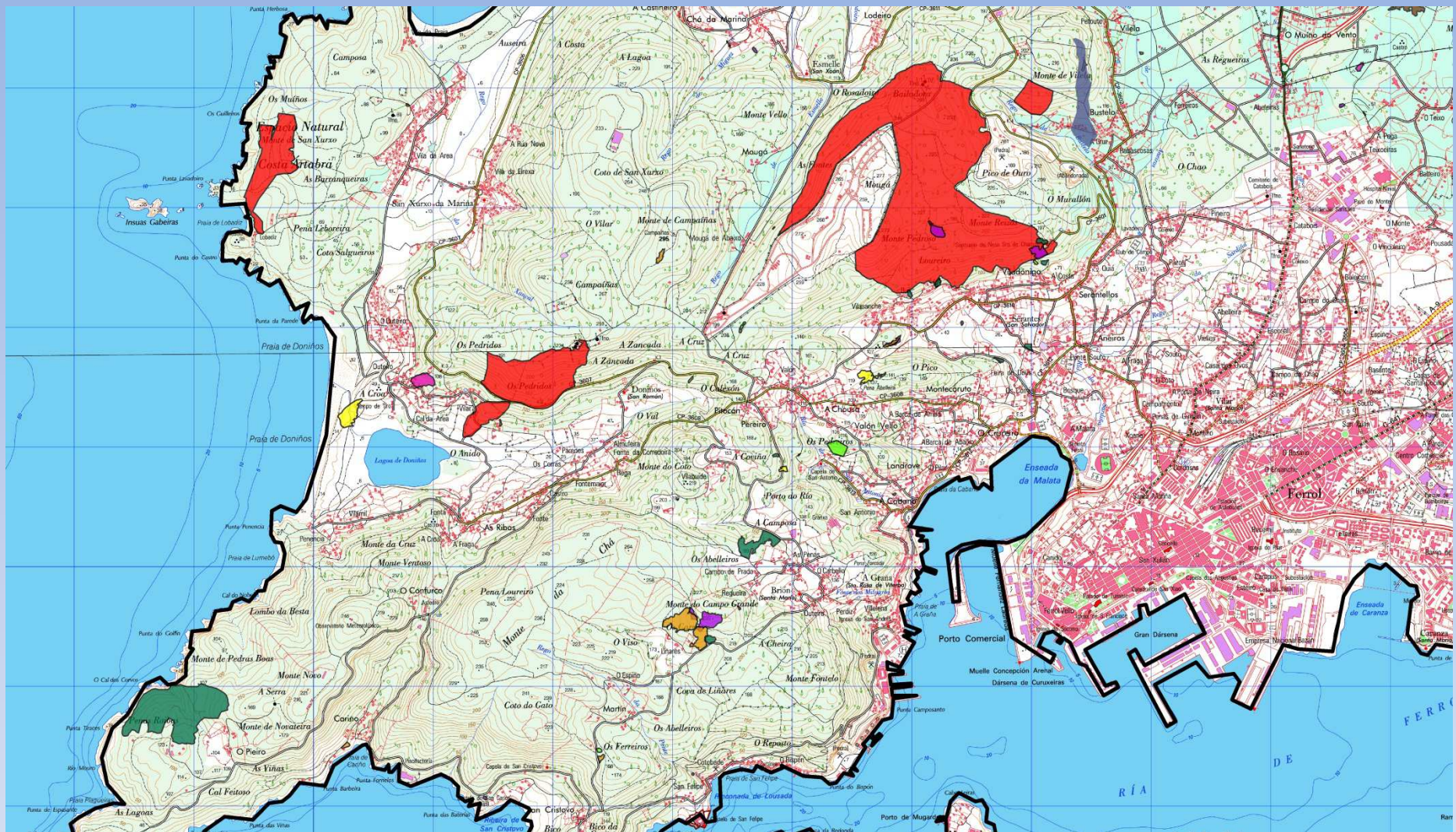
Punta Candieira. Cedeira.

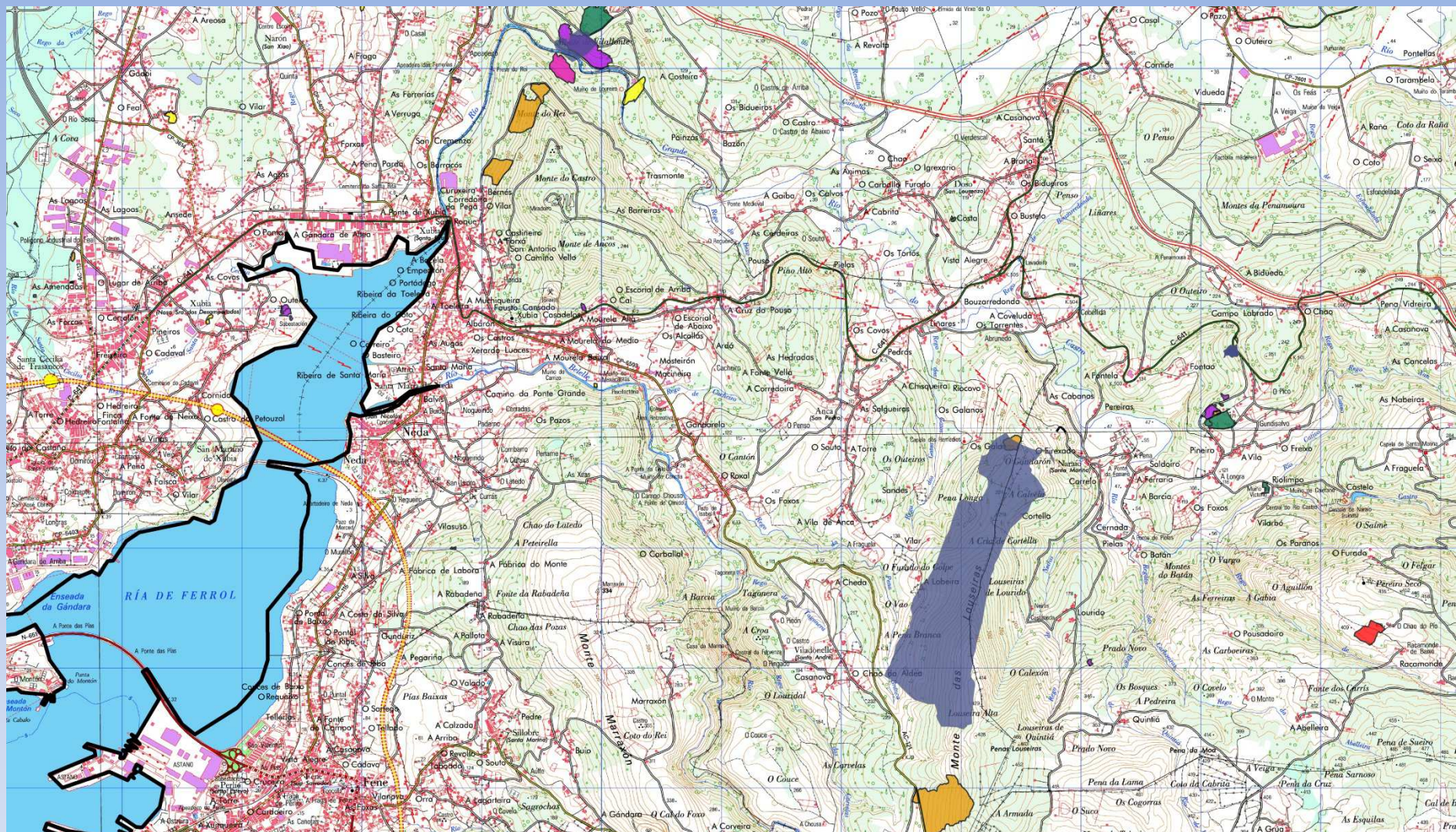
Costa de Covas. Ferrol.

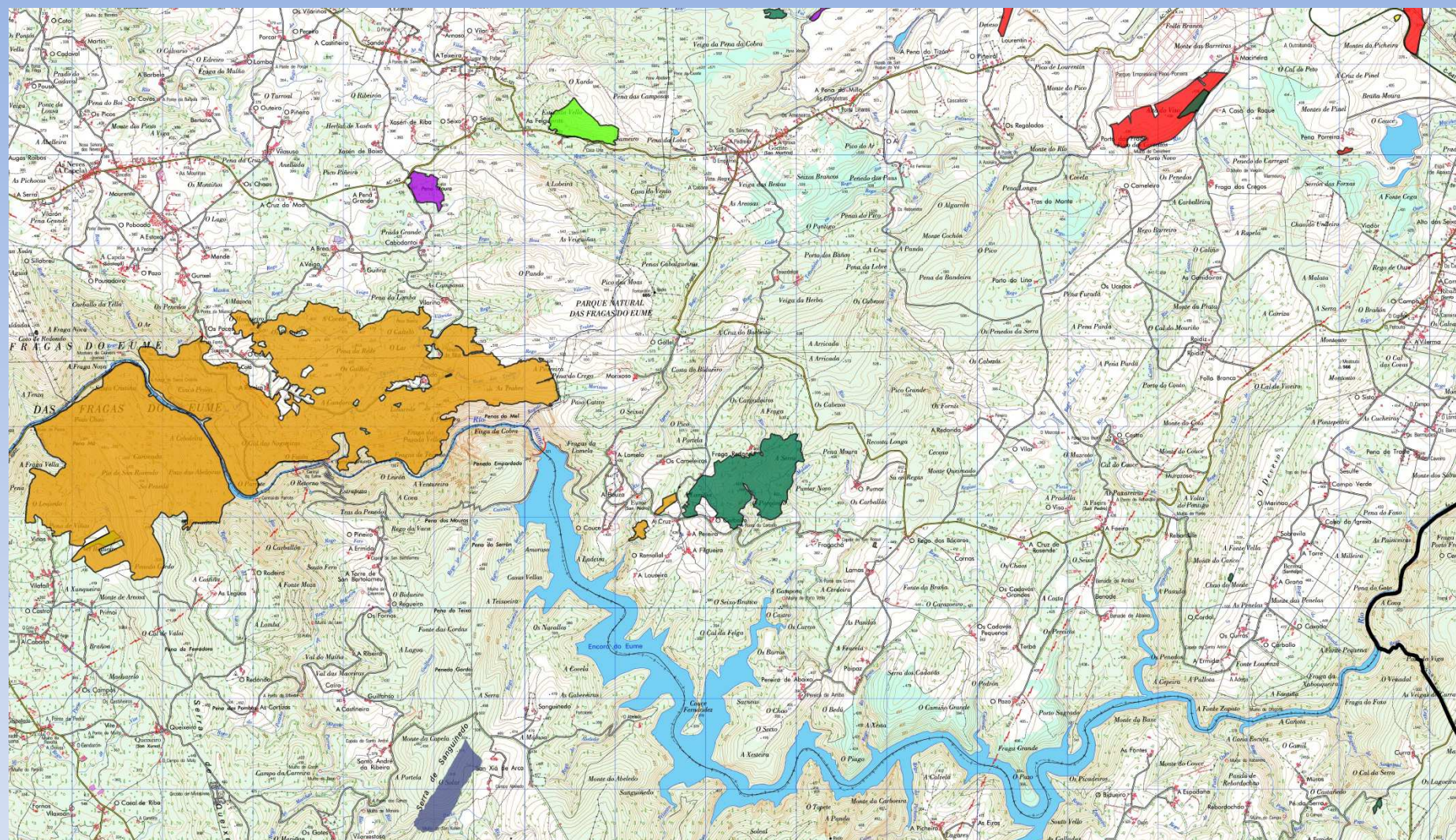
Entorno de Ferrol.

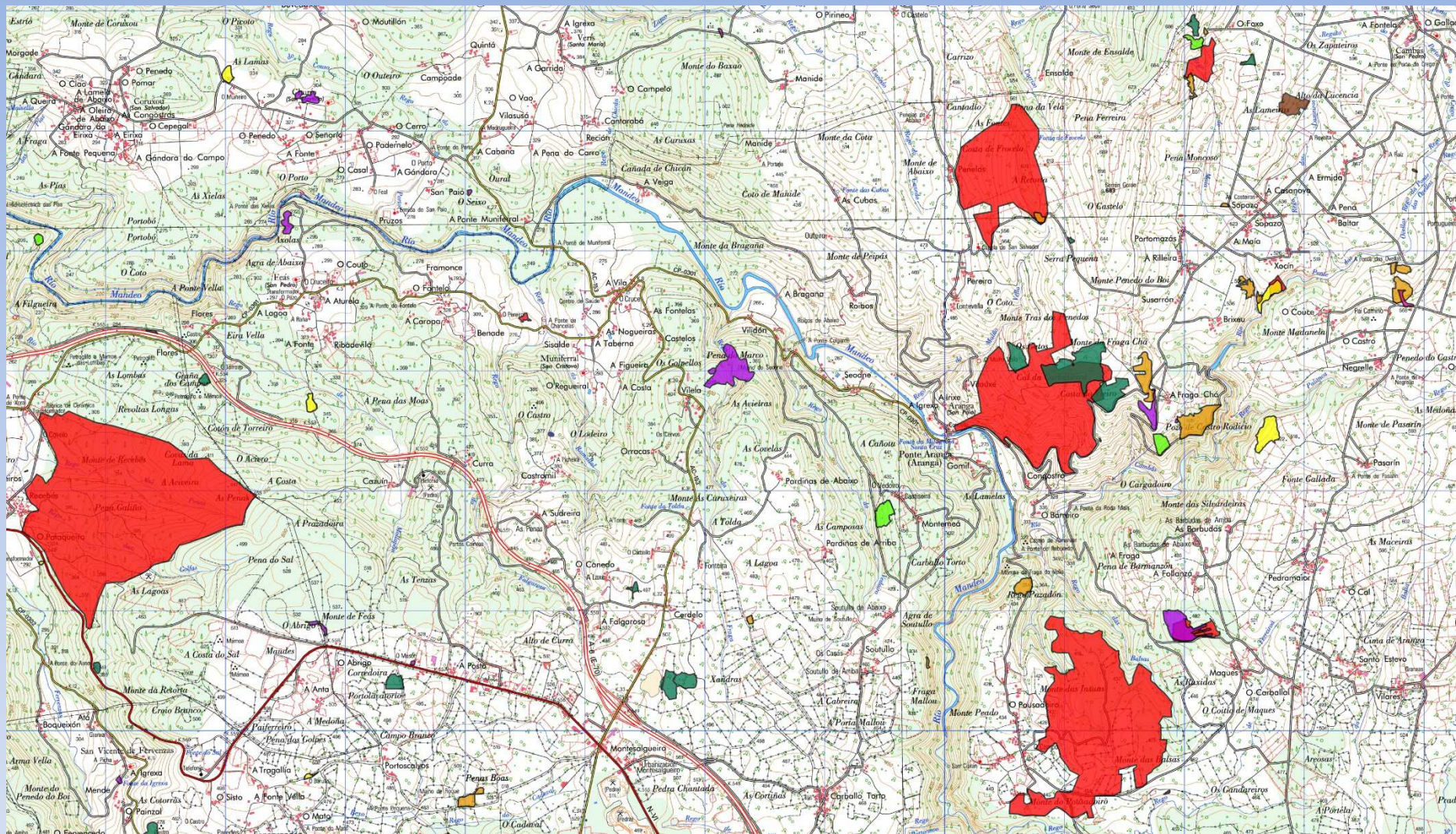
Entorno de Neda.

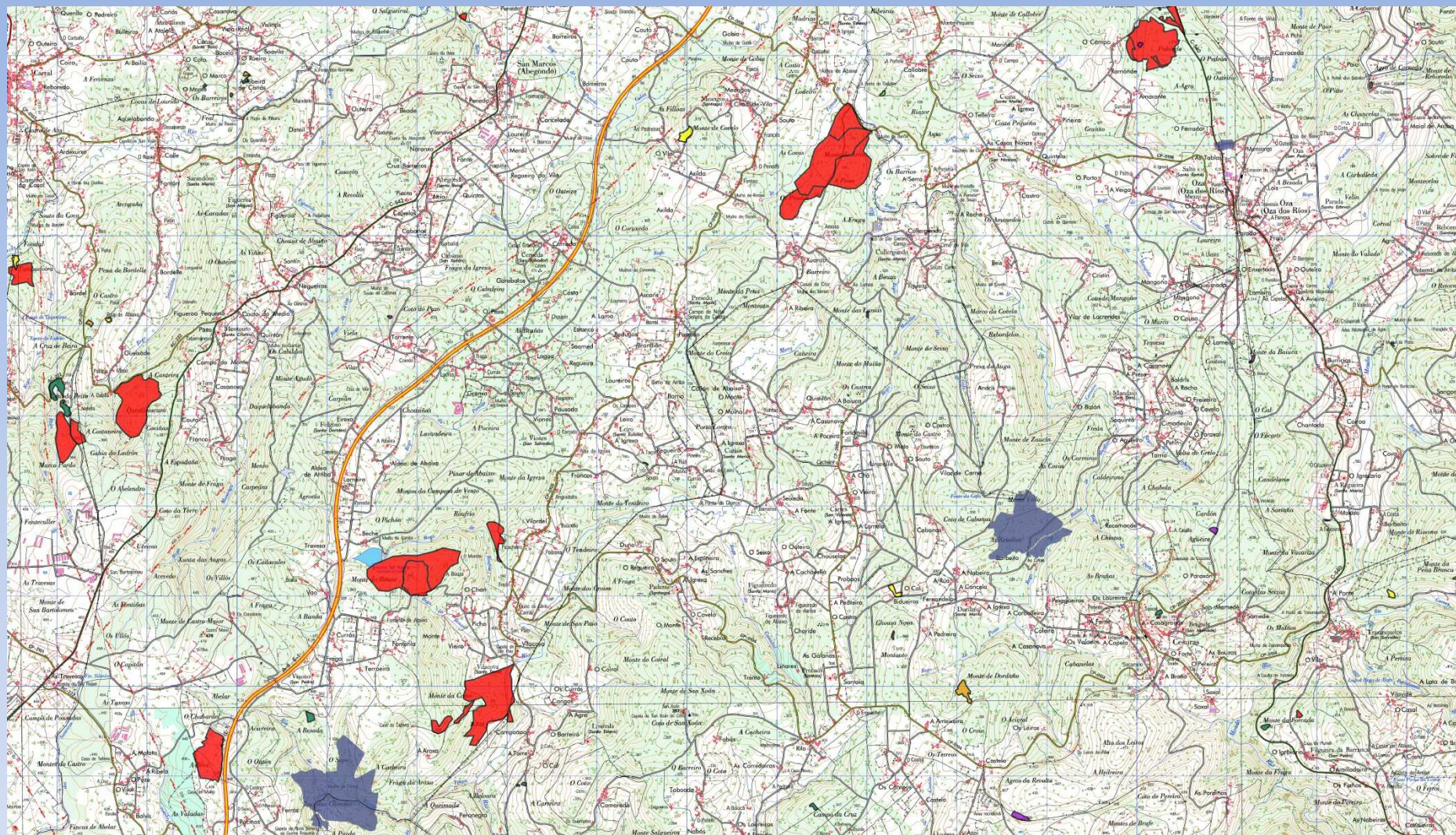
Fragas do Eume.

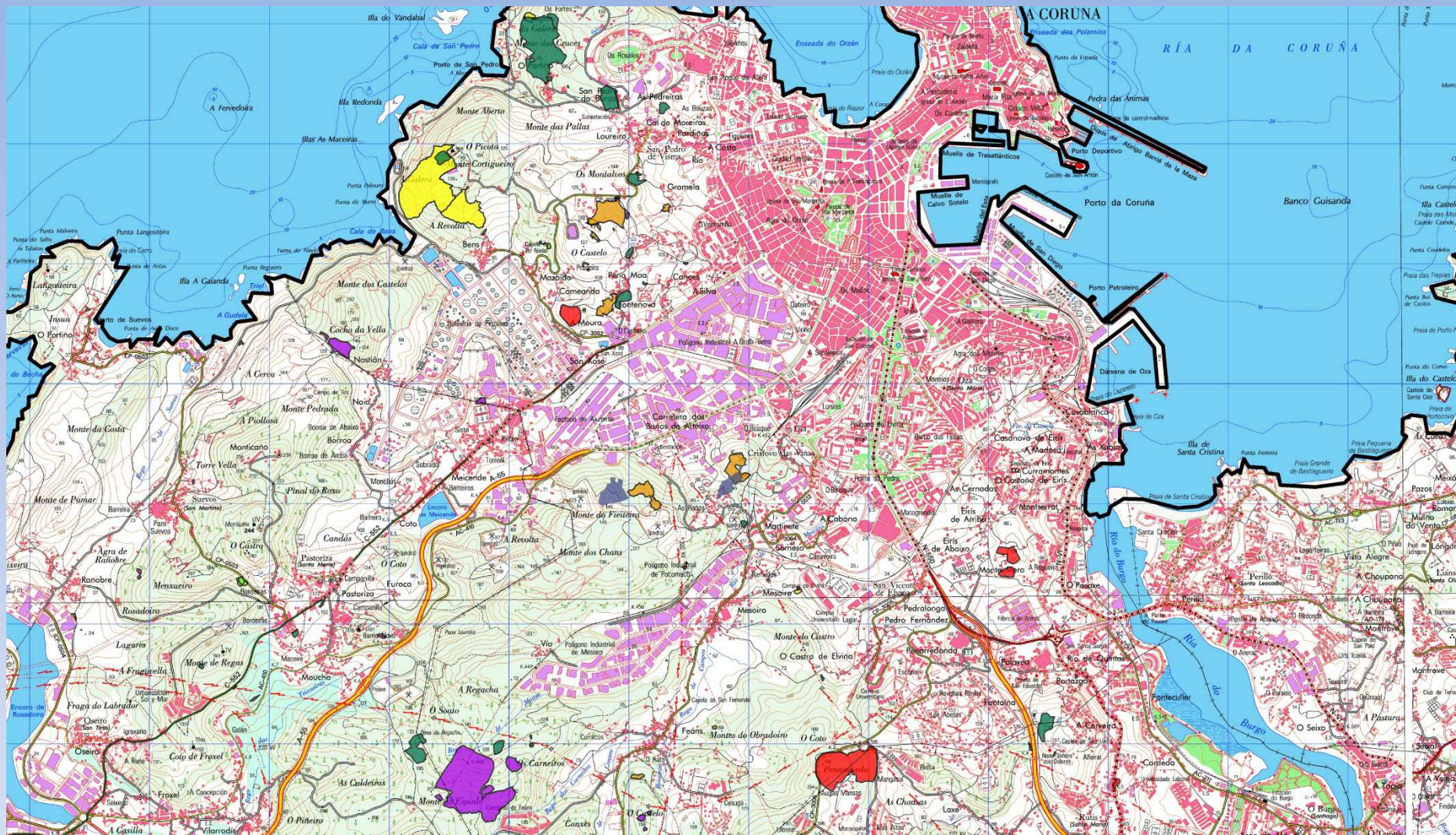
Aranga-Coirós.

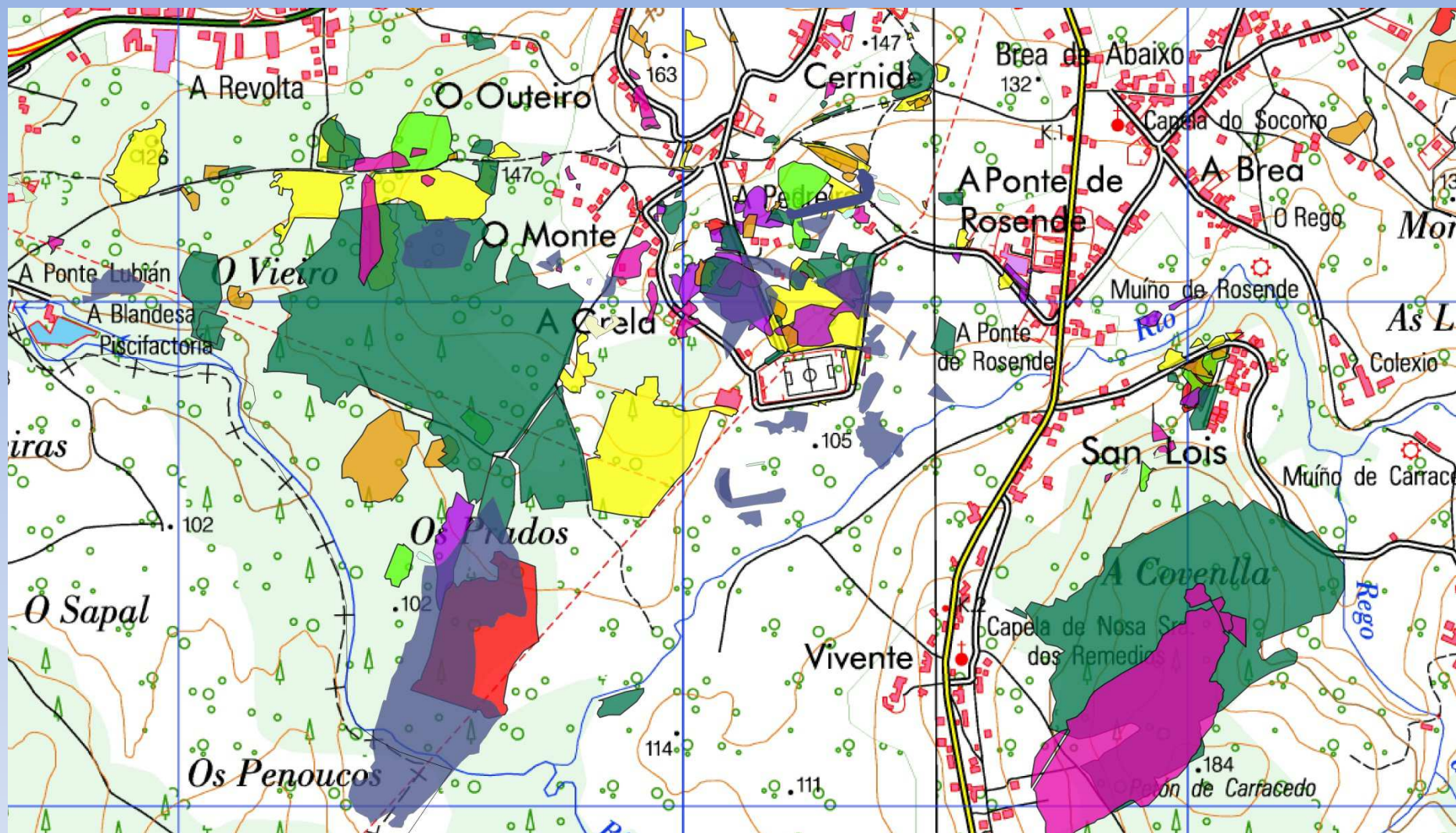
Abegondo. Sen apenas lumes dende 2006 (antes era un concello moi afectado). Algún incendio en 2017.

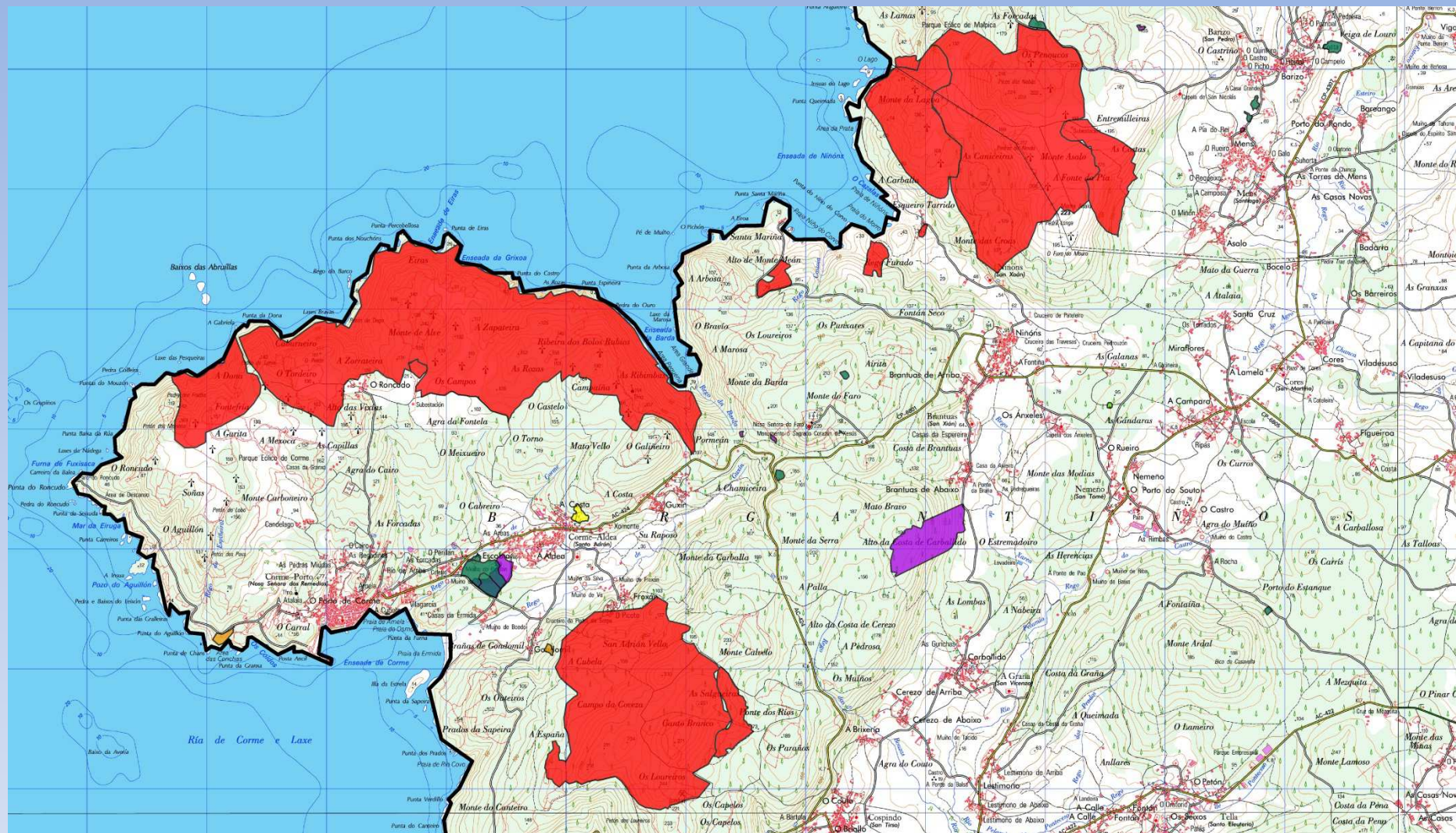
Entorno da Coruña.

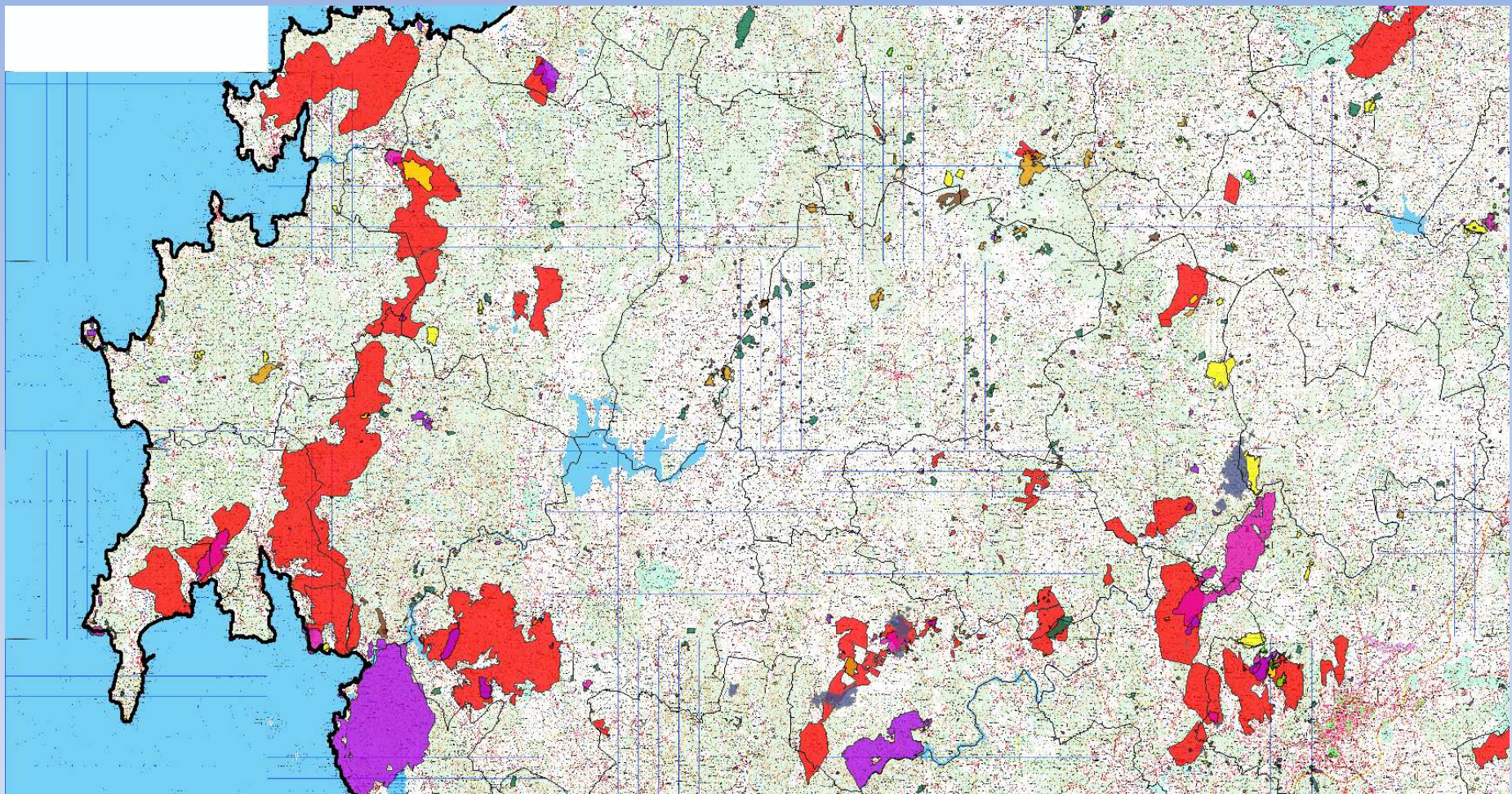
Entorno de Carballo.

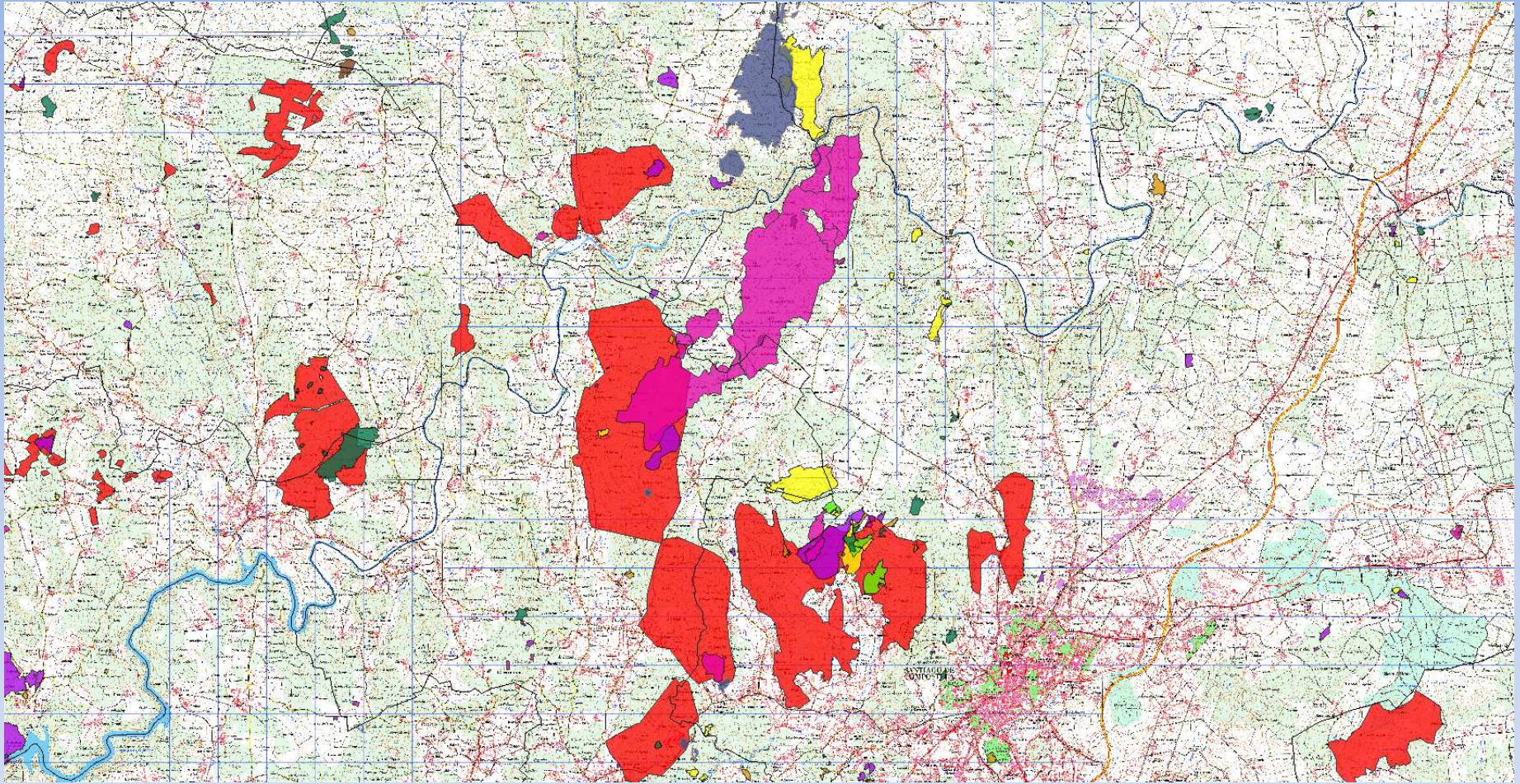
Norte de Ponteceso.

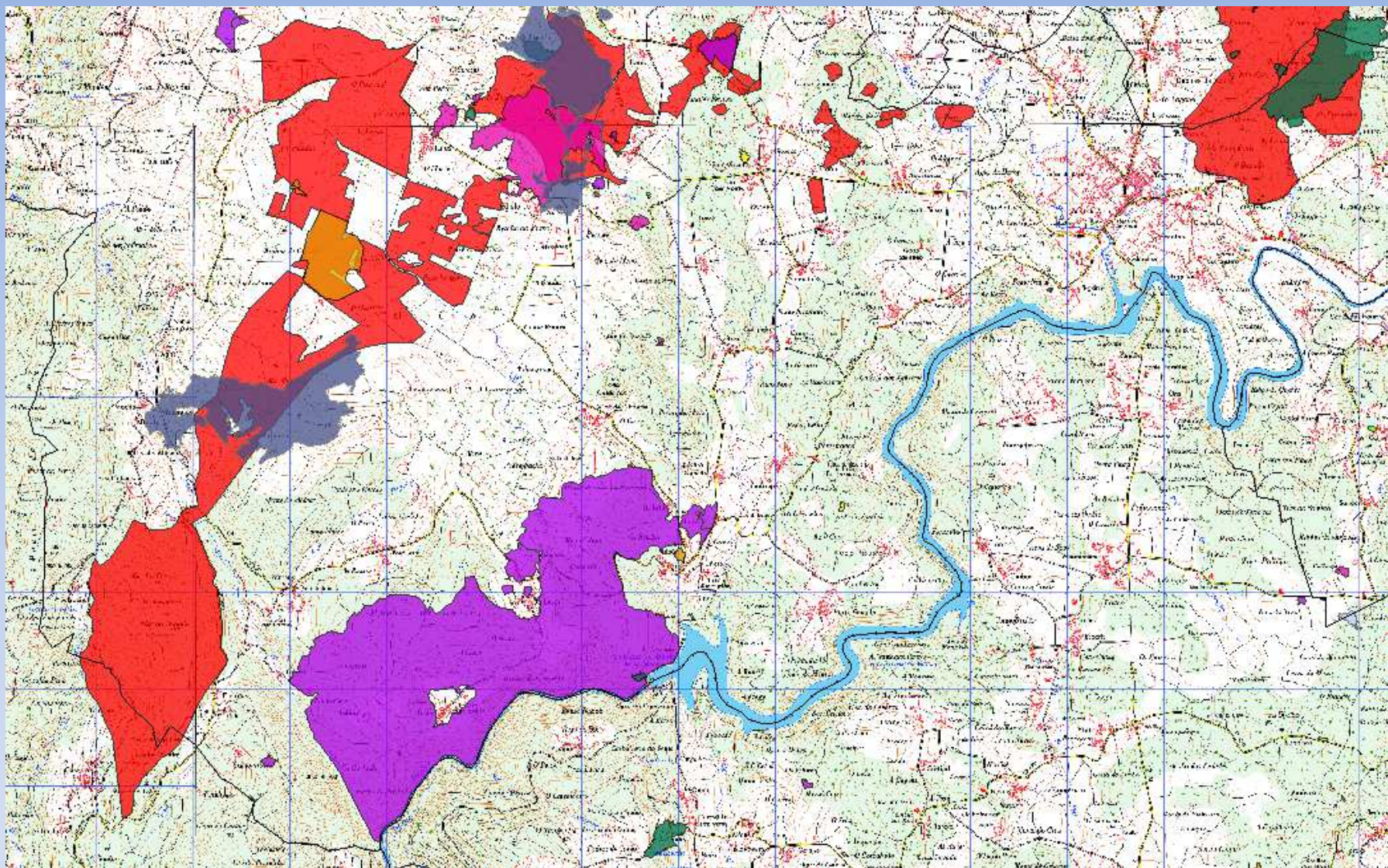
Oeste da porvincia.

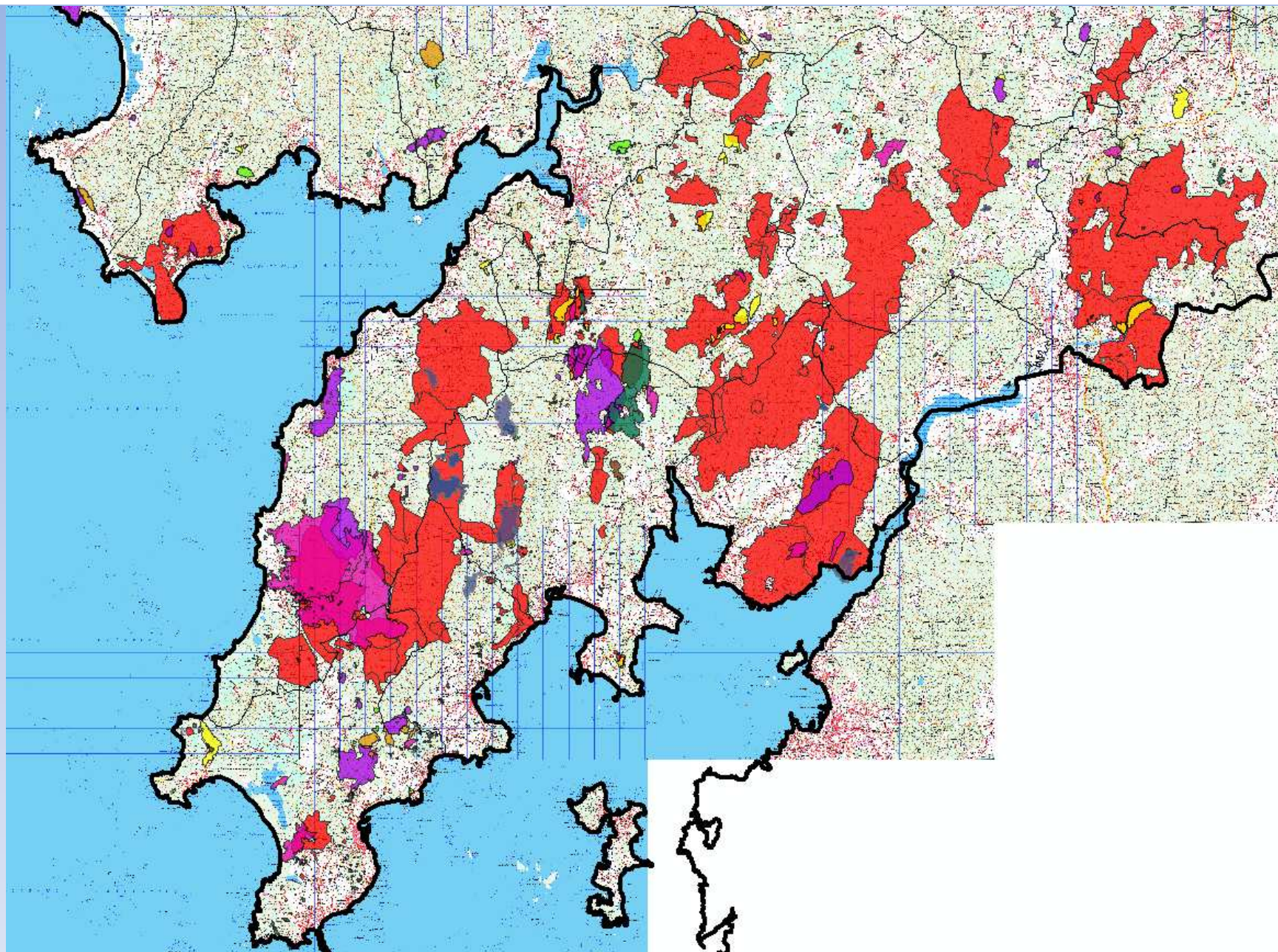
Entorno de Santiago de Compostela.

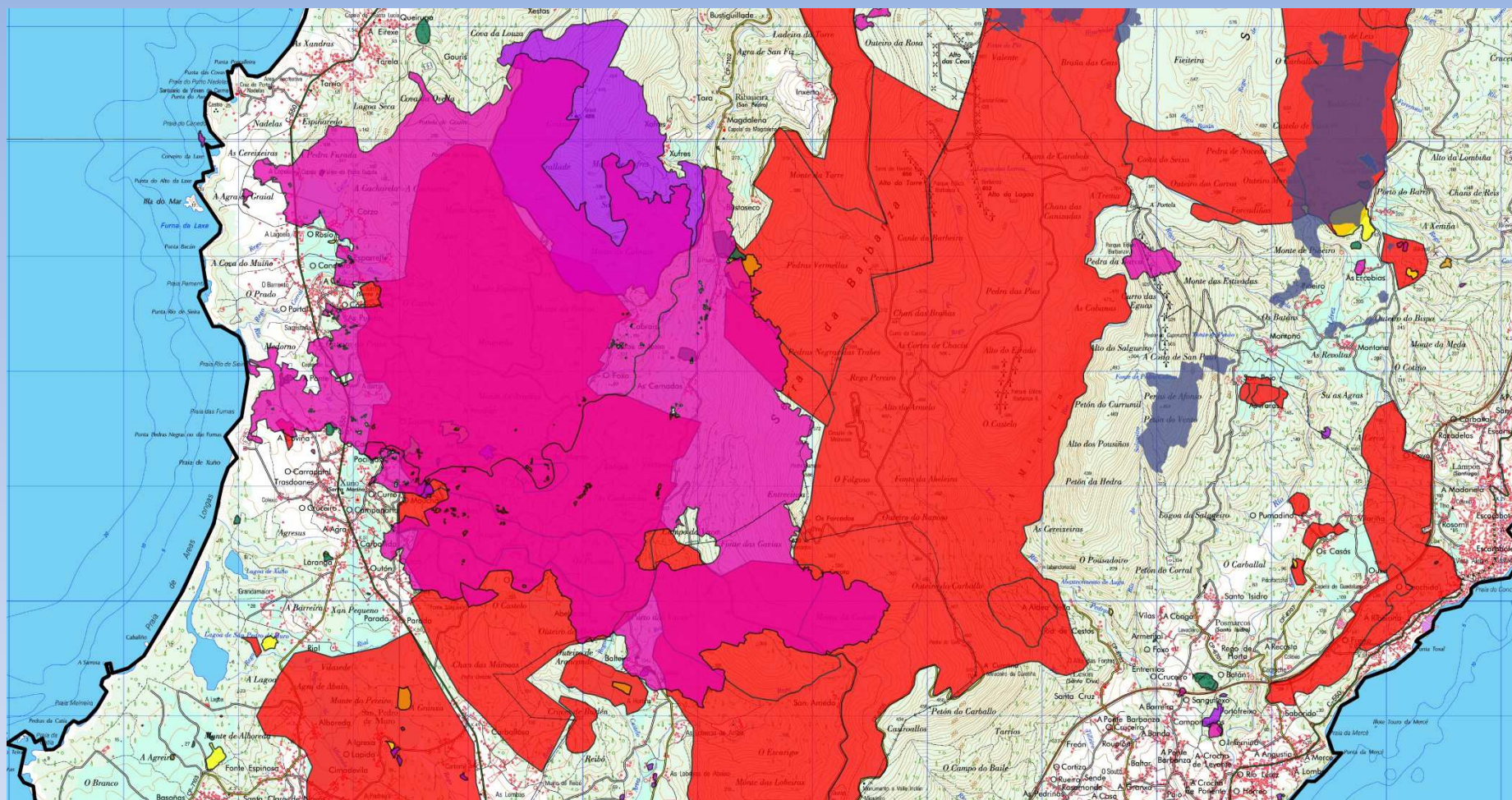
Zona de Negreira.

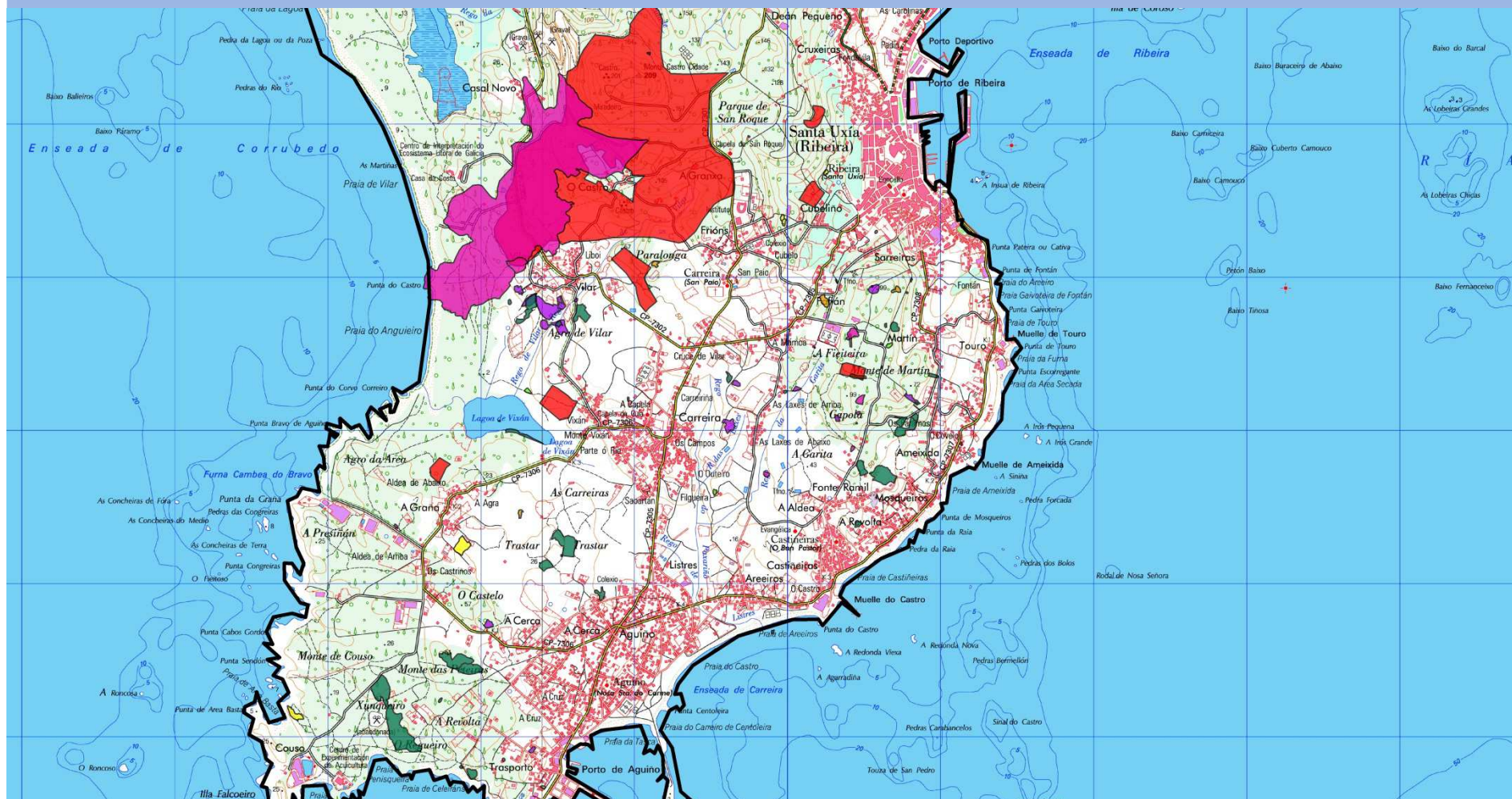
Barbanza.

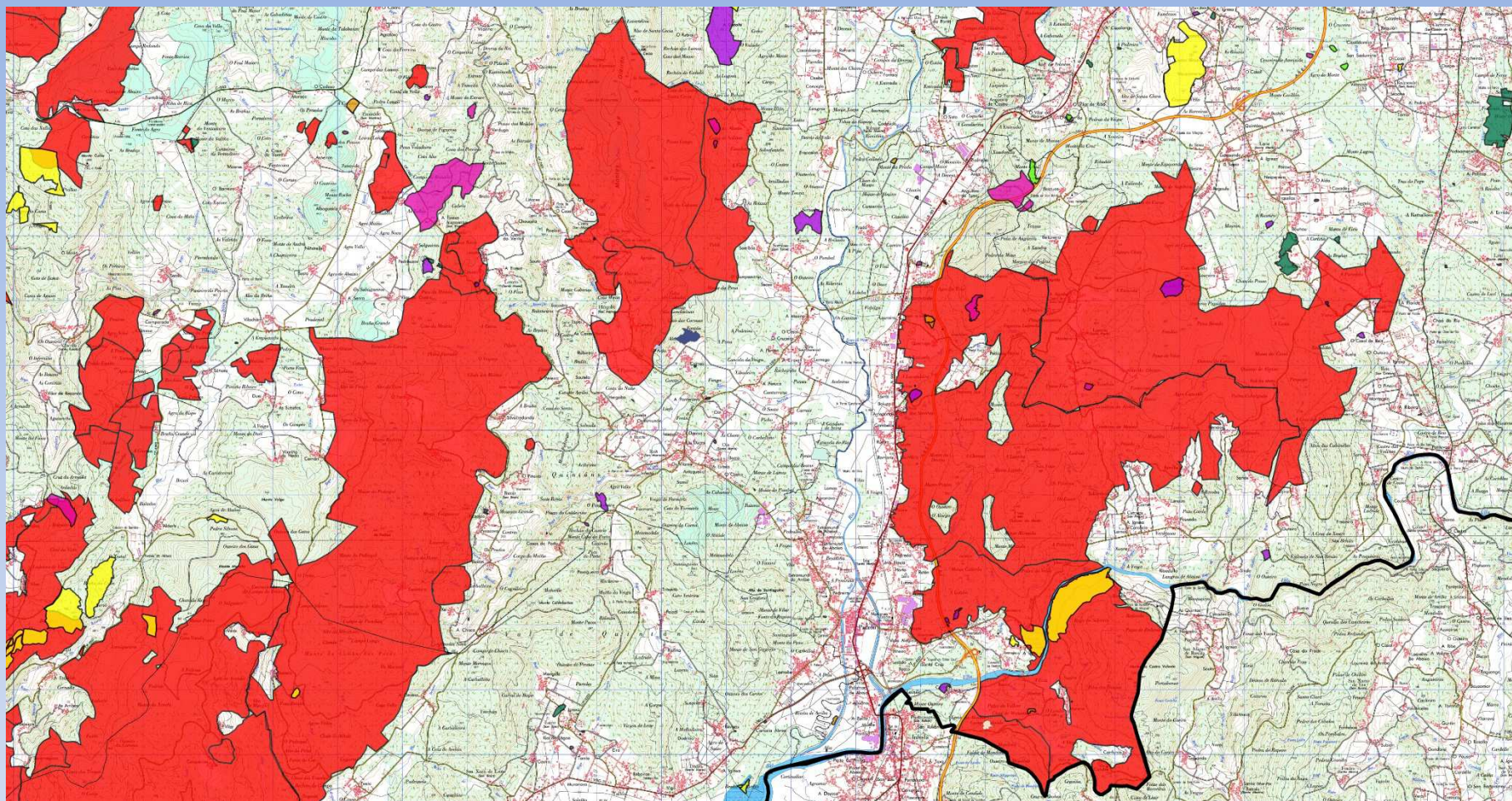
Sur de Porto do Son e Boiro.

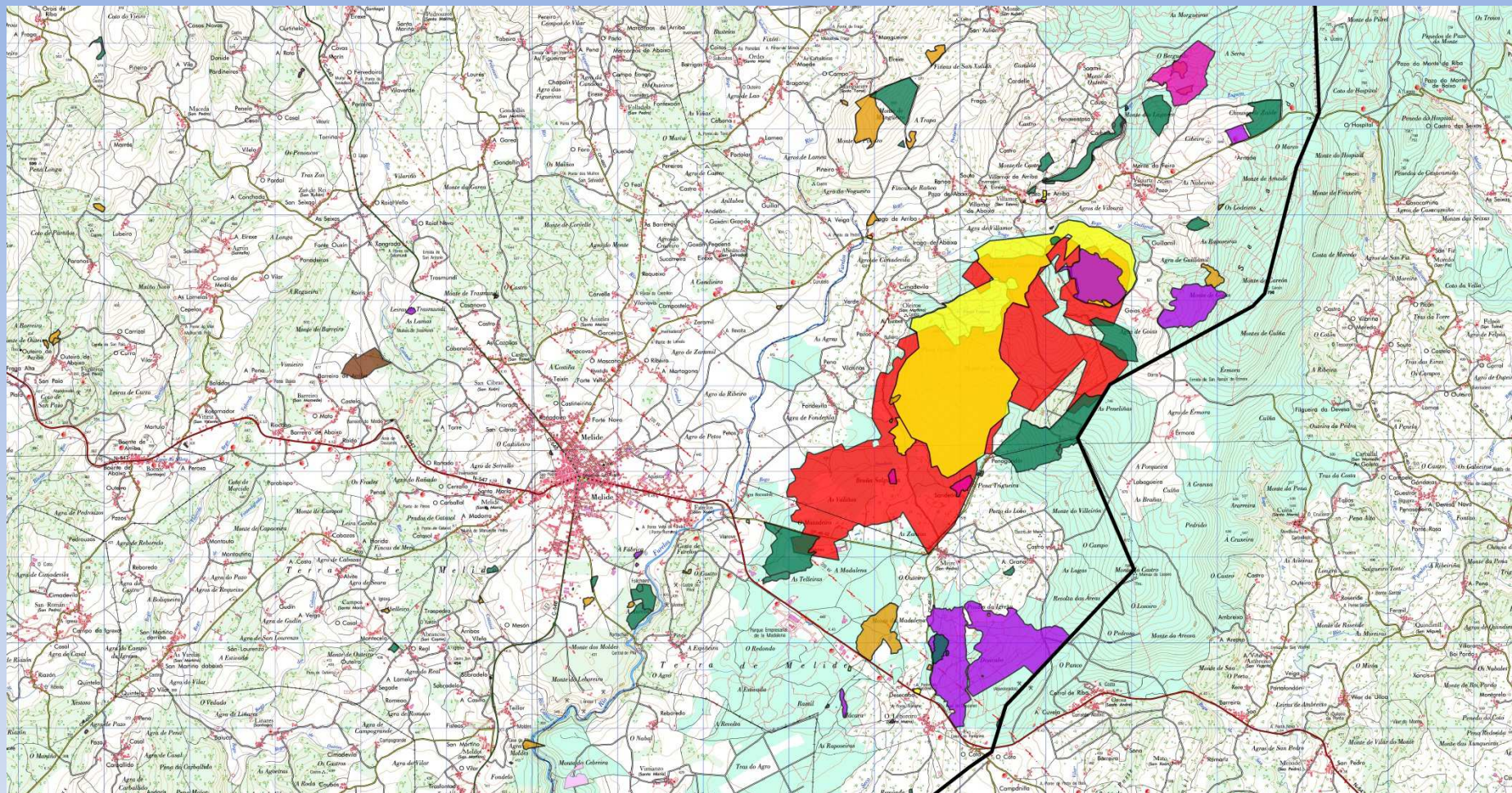
Ribeira.

Teo-Padrón.

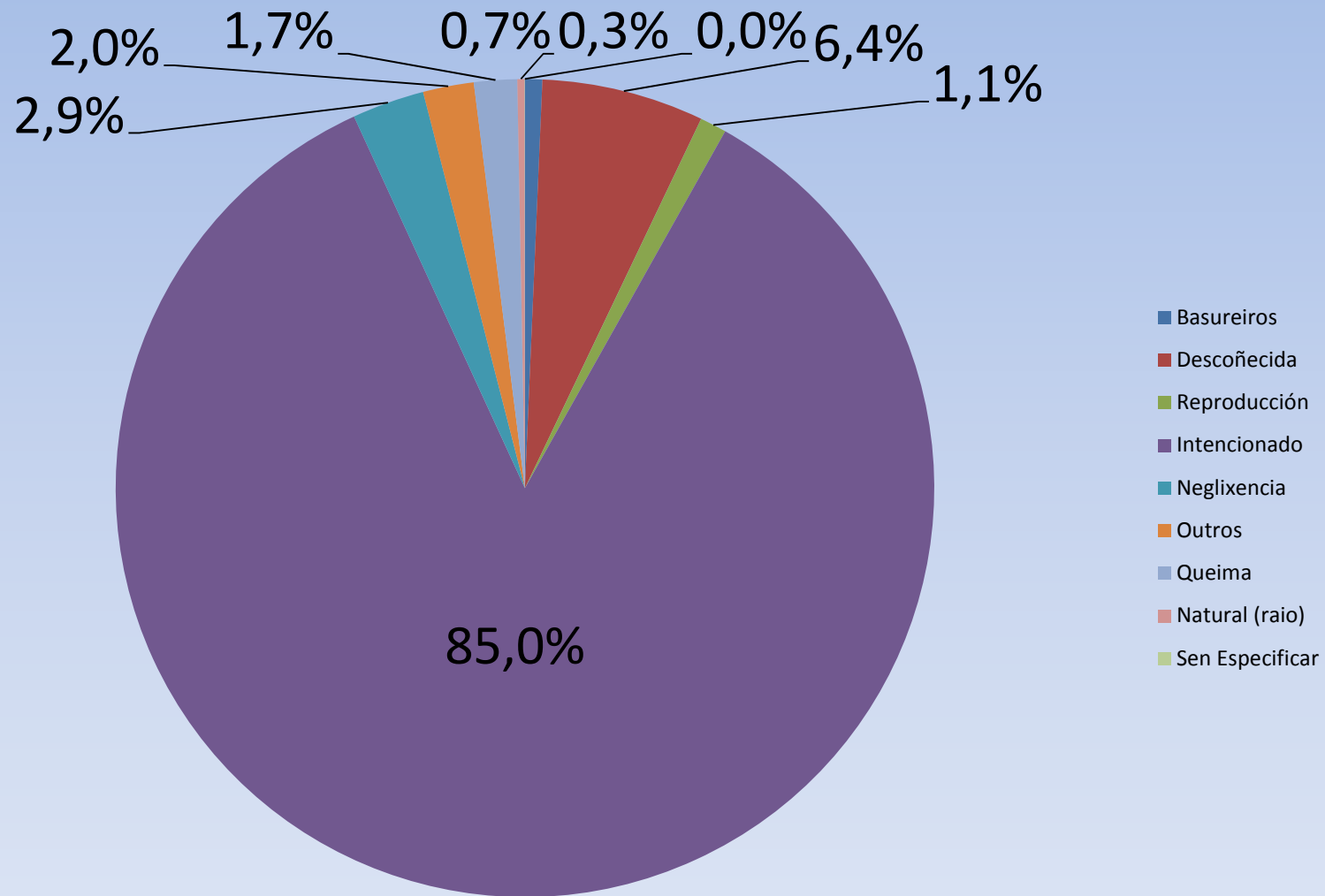

Melide.

Cal é a casualidade?

A causalidade dende 1995 ata 2017 foi a seguinte.

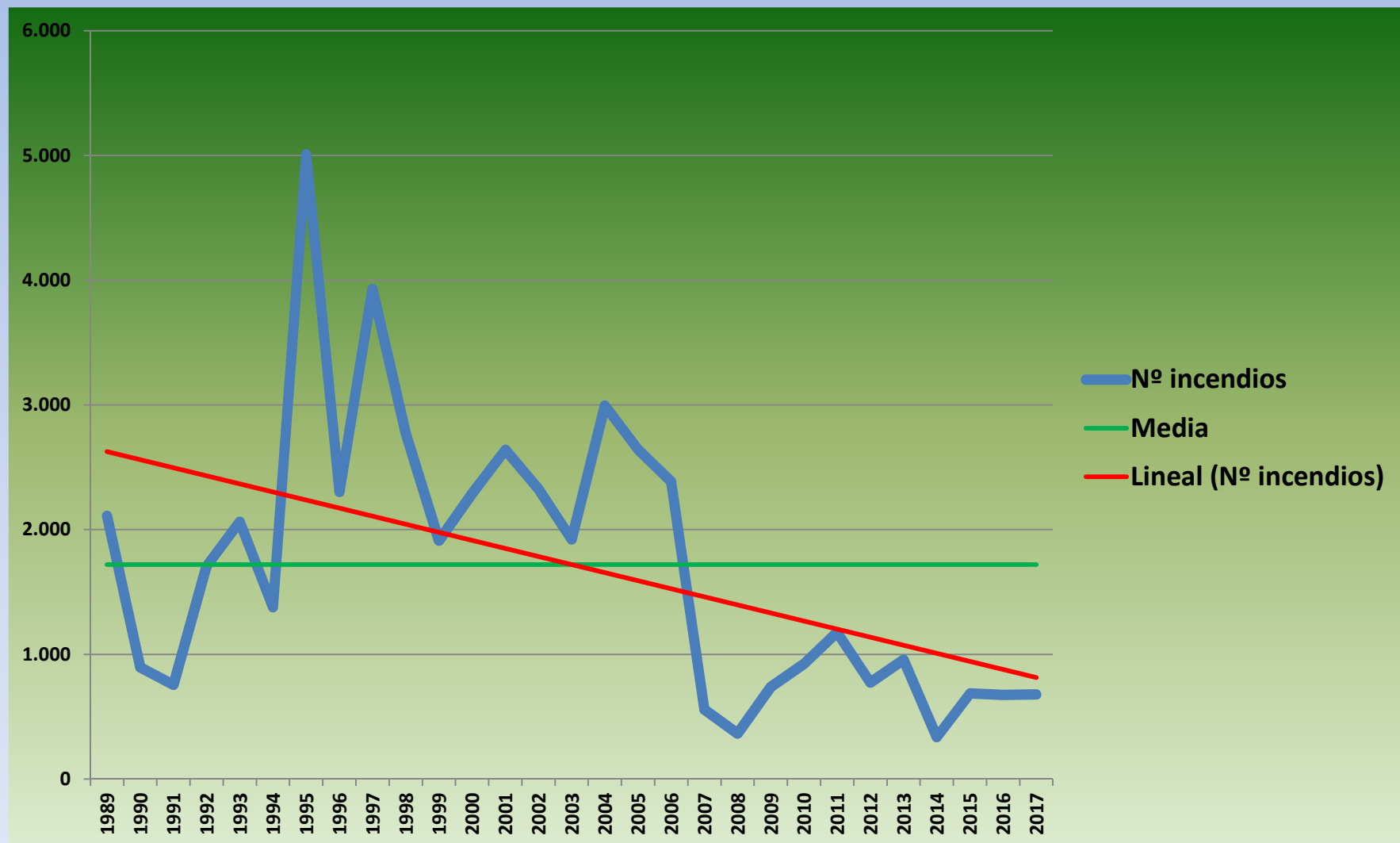
II.- EVOLUCIÓN PASADA.

Incendio en San Juan de Fecha. Santiago de Compostela. 2016.

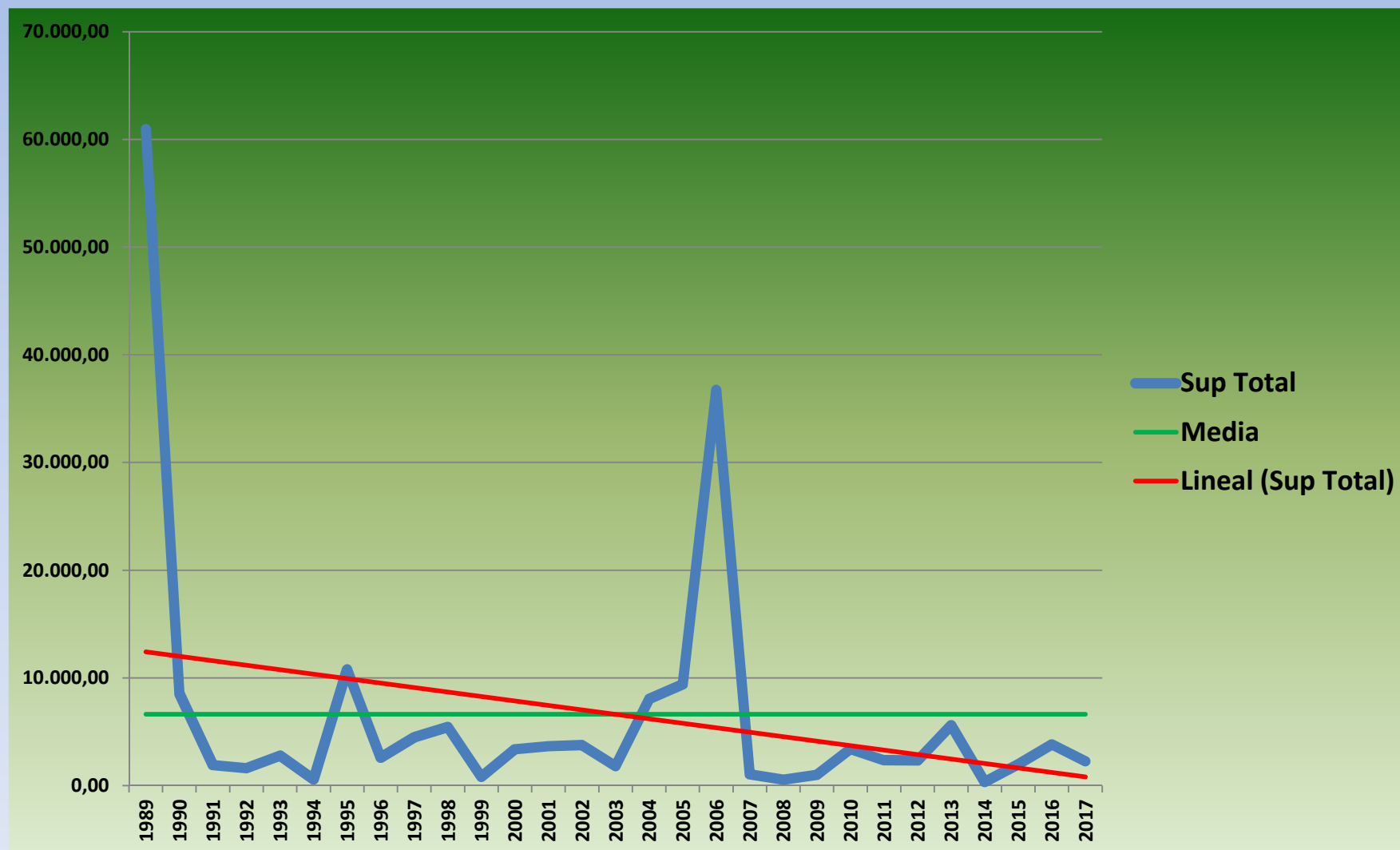

O número de incendios dende 1989 tende claramente a descender (uns 64 lumes menos cada ano).

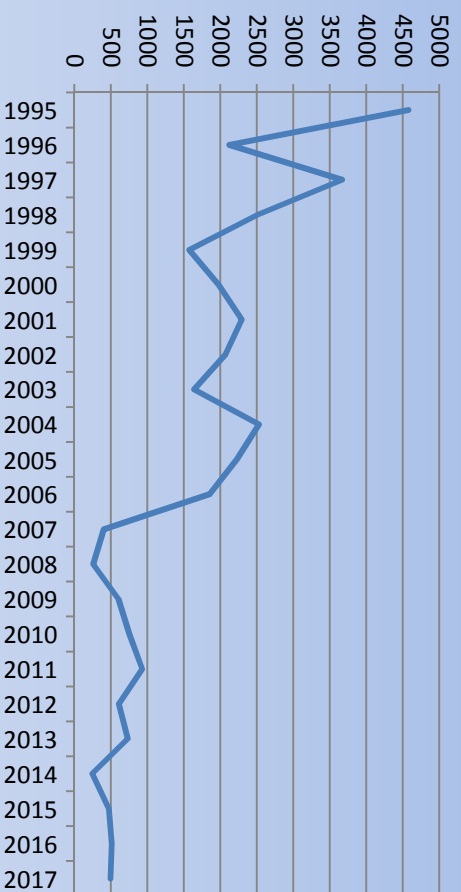
O mesmo acontece coas superficies ardidias (415 Ha menos cada ano).

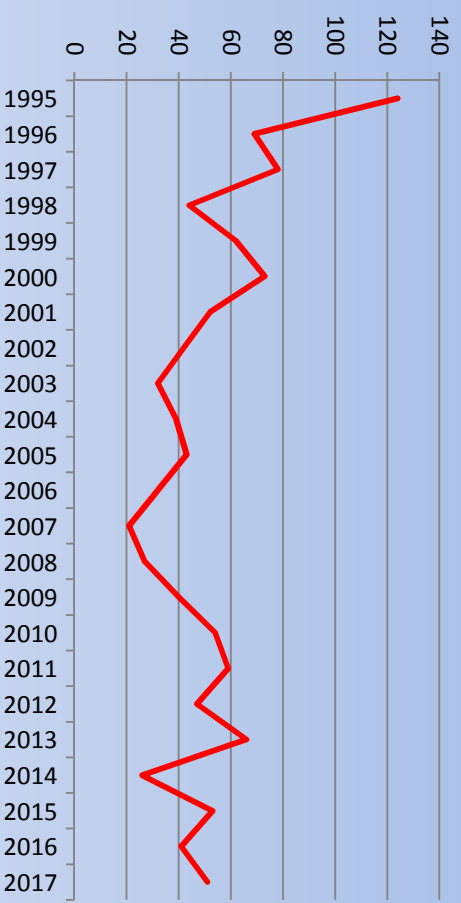

A evolución da causalidade dende 1995 ata 2017 foi:

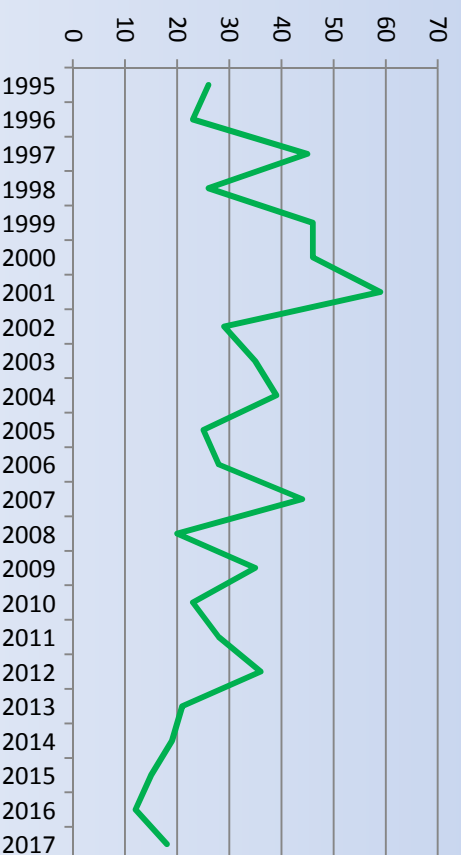
Intencionado

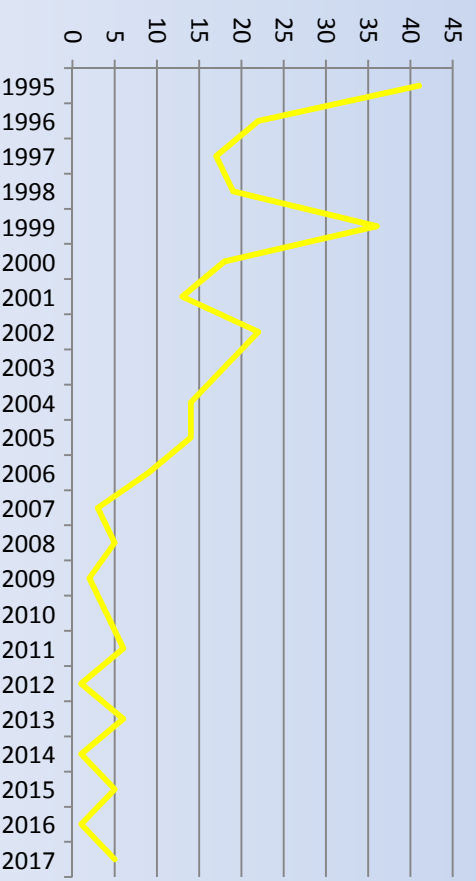
Neglixencia

Queima

Basureiros

A evolución da distribución das zonas ardidadas variou moito dende 1989, con concellos cunha drástica redución do número de incendios, outros nos que o número non variou apenas e outros que, tras uns anos con poucos incendios sufriron un incremento do número de lumes.

CONCLUSIÓN:

O PROBLEMA DOS
INCENDIOS FORESTAIS NA
CORUÑA ESTÁ EN VÍAS DE
SOLUCIÓN NO PRAZO
D'UNHA DÉCADA.

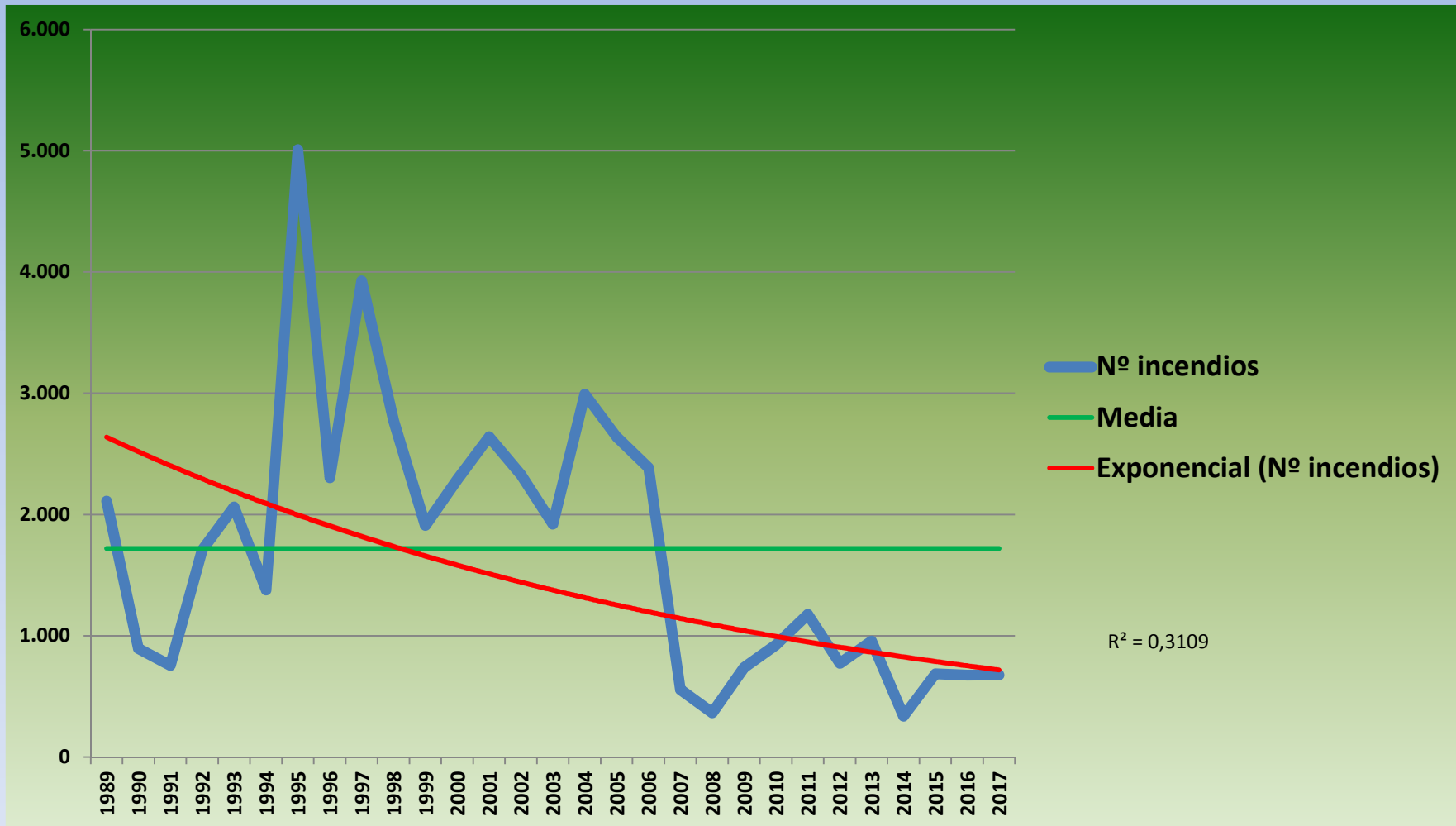
III.- TENDENCIAS.

Incendio en Calo. Teo. 2015.

Factores a ter en conta para facer unha boa predicción da evolución futura:

O modelo matemático máis preciso non é o lineal, axústase mellor o exponencial, en especial nos últimos anos. Semella que a redución do número seguirá, pero atenuada.

Seguramente o problema tenda a estabilizarse nun número menor de incendios ao actual. E cunhas superficies algo menores, aínda que ambos factores a distribución será irregular, acumulándose en periodos de tempos que tenden a ser máis curtos.

Pero as previsións estadísticas unicamente teñen validez se os factores nos que se basean permanecen constantes, e iso non é así, o que fai que os lumes sexan moi distintos aos de fai 25 anos, polos seguintes motivos.

- Cambio climático.
- Acumulación de combustible no monte.
- “Casas metidas no monte” e “monte metido nas casas”.

Cambio climático.

INCENDIOS FORESTALES

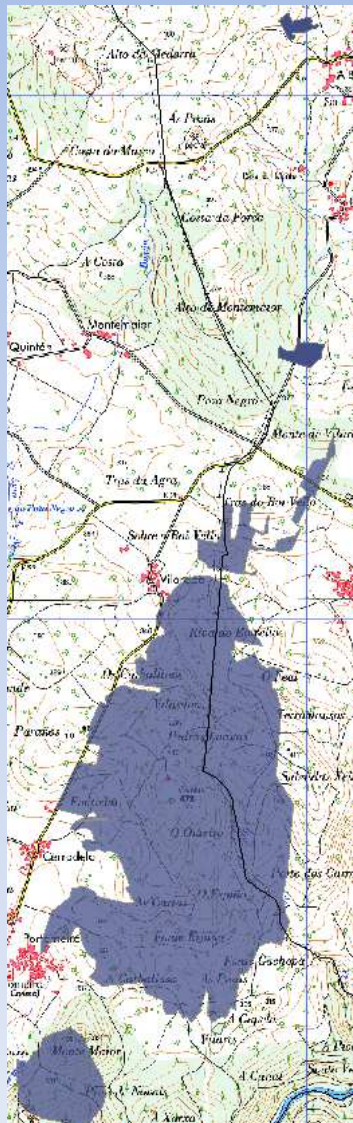
	¿QUE ESTÁ PASANDO? (EVIDENCIAS)	¿QUE PODRÍA PASAR? (IMPACTOS)
ÍNDICE DE INCENDIOS	ALTA CERTIDUMBRE <ul style="list-style-type: none"> Los índices de peligro de incendios mostraron una tendencia clara al empeoramiento en los últimos decenios. Esta tendencia fue más pronunciada en el sur y en el interior de Galicia y también más marcada en la época de peligro invernal (marzo) que en verano.	ALTA CERTIDUMBRE <ul style="list-style-type: none"> Los incendios podrán hacerse más rápidos e intensos en el futuro, especialmente en los periodos libres de lluvia y en la época de sequía invernal, incrementándose también los focos secundarios. Este patrón contribuirá al aumento de la emisión de gases de efecto invernadero. Los fuegos podrán consumir más materia orgánica del suelo, agravándose las consecuencias negativas sobre la recuperación de la vegetación y los efectos erosivos e hidrológicos.
	MEDIA CERTIDUMBRE <ul style="list-style-type: none"> Aunque son muchos los factores que intervienen en el número de incendios y la superficie quemada por éstos, se apreció un progresivo incremento en ambos parámetros, particularmente en el primero de ellos, sobre todo en la época de sequía invernal (marzo).	MEDIA CERTIDUMBRE <ul style="list-style-type: none"> La igualdad de otros factores influyentes, el número y la superficie quemada por los fuegos podría incrementarse.

“Evidencias e impactos del cambio climático en Galicia”. Xunta de Galicia 2009.
Aumento das temperaturas, da frecuencia de fenómenos extraordinarios, etc.

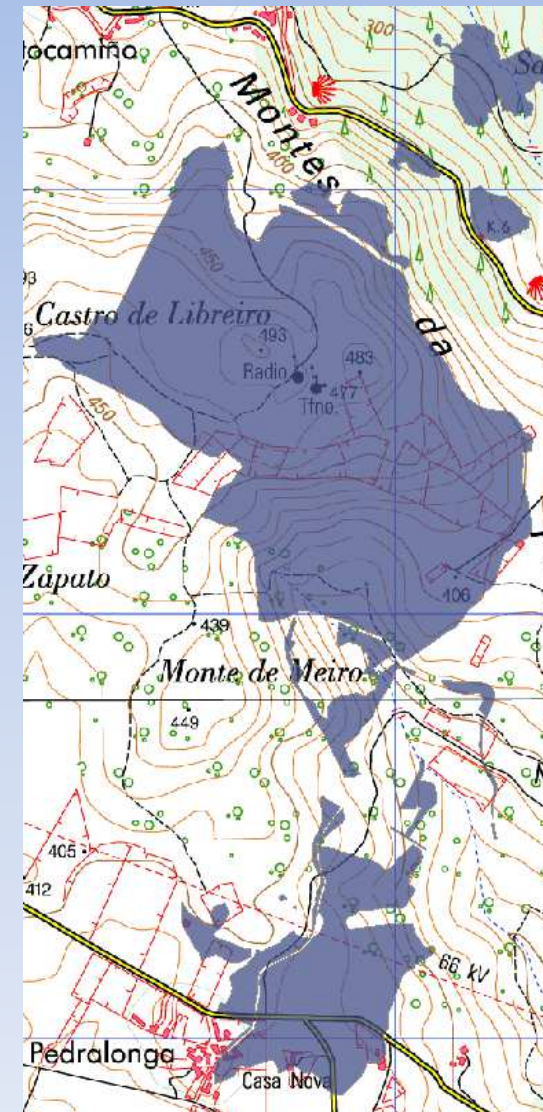
Cambio climático.

Aumento das temperaturas, da frecuencia de fenómenos extraordinarios (grandes secas, traxectorias erráticas de borrascas intensas, etc.

Forma habitual dun
lume: “elipse”.

Lumes con
comportamentos
extremos: “vaso de leite
caído”.

Aparición de fenómenos asociados a incendios fora de capacidade de extinción: lumes convectivos; lumes de 6ª generación.

Fragas do Eume. Capela. 2012.

“Un incendio de 6ª xeración es a demostración plausible de que as cousas están cambiando. Ten a súa base no Cambio Climático. É unha consecuencia. O seu orixe está no xa na seca (que tamén), senón na aridez extrema. Os bosques que van quedando fora de rango climático están extremadamente dispoñibles para queimar. Estes incendios liberan tanta enerxía que ademais de ter una atmosfera que lles favorece, a aproveitan e a modifican, xerando tormentas de lume” (Castellnou, M., 2017)

Pirocúmulo.

Tormentas
de fuego.

Acumulación de combustible no monte.

Evolucion en Mugardos dende 1957 ata 2015.

Acumulación de combustible no monte.

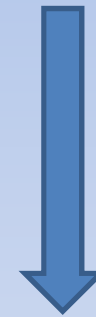
Evolucion en Mugardos dende 1957 ata 2015.

Antes:
PRADOS. MODELO 1
Combustible: 1-2 Tn/ha
Intensidade: baixa-moderada.
Velocidade: moderada-alta.

Agora:
TOXAL/PIÑEIRAL NOVO
MODELO 4
25-35 Tn/ha.
Intensidade: alta.
Velocidade: alta.
Focos secundarios.

Agora:
EUCALIPTAL.
MODELO 7
10-15 Tn/ha
Intensidade: alta.
Velocidade: alta.
Focos secundarios.

“Casas metidas no monte” e “monte metido nas casas”.

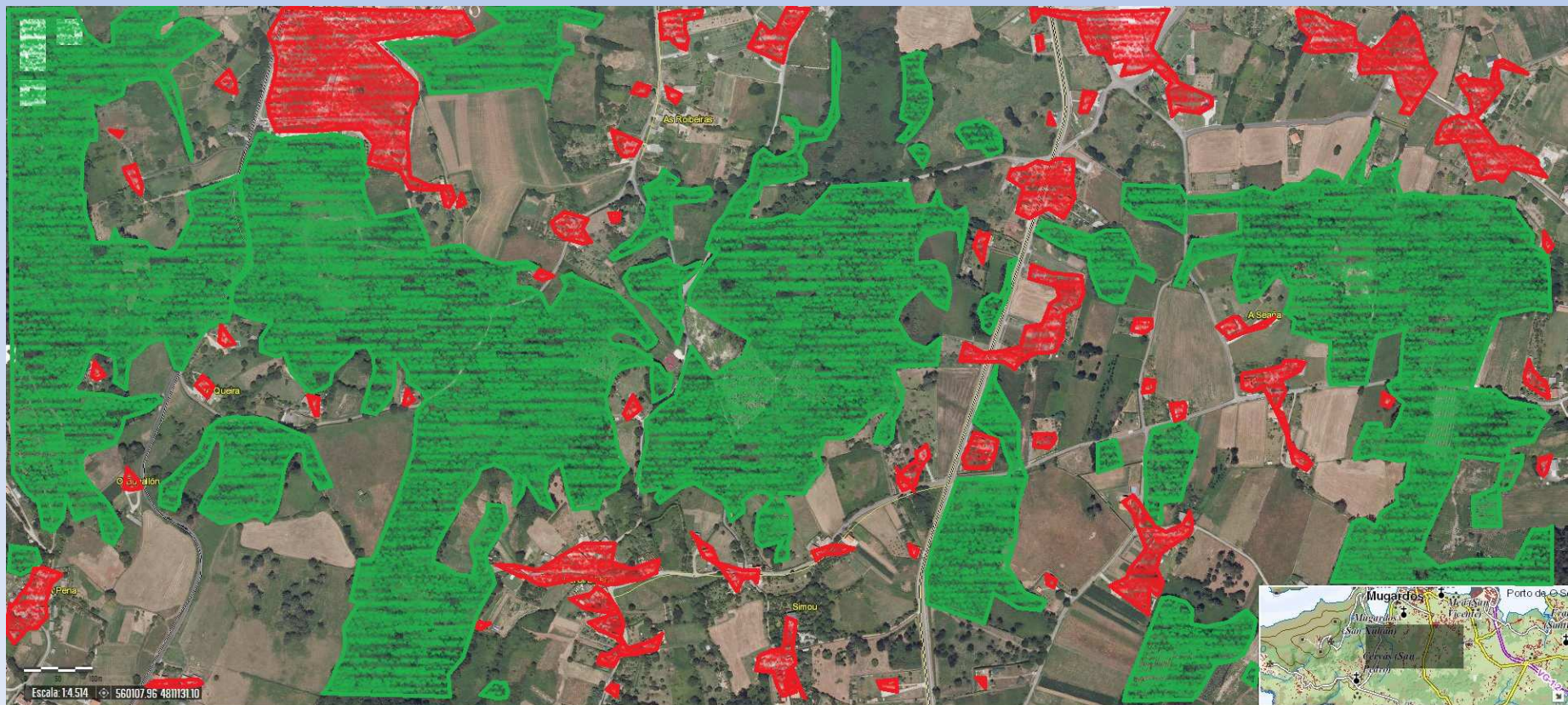
Marcamos en verde as zonas forestais (pinares rareados e bosques de galería). En vermello as casas e núcleos.

“Casas metidas no monte” e “monte metido nas casas”.

Agora temos mais monte, con mais biomasa, e moita más zona poboada sen prados arredor.

IV.- CONCLUSIÓN.

Incendio en Oa. Trazo. 2015.

Que nos depara o futuro?

- Menos lumes, pero non desaparecerán?
- Alternancia de anos bos con períodos curtos moi negativos?
- Menos simultaneidade, máis incendios con comportamentos extremos?
- Mais incidencia sobre a poboación e os bens non forestais?

MOITAS GRAZAS.

